

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
Egyes szám ára 4.— lej.
Külföldre egész évre 250.— lej.

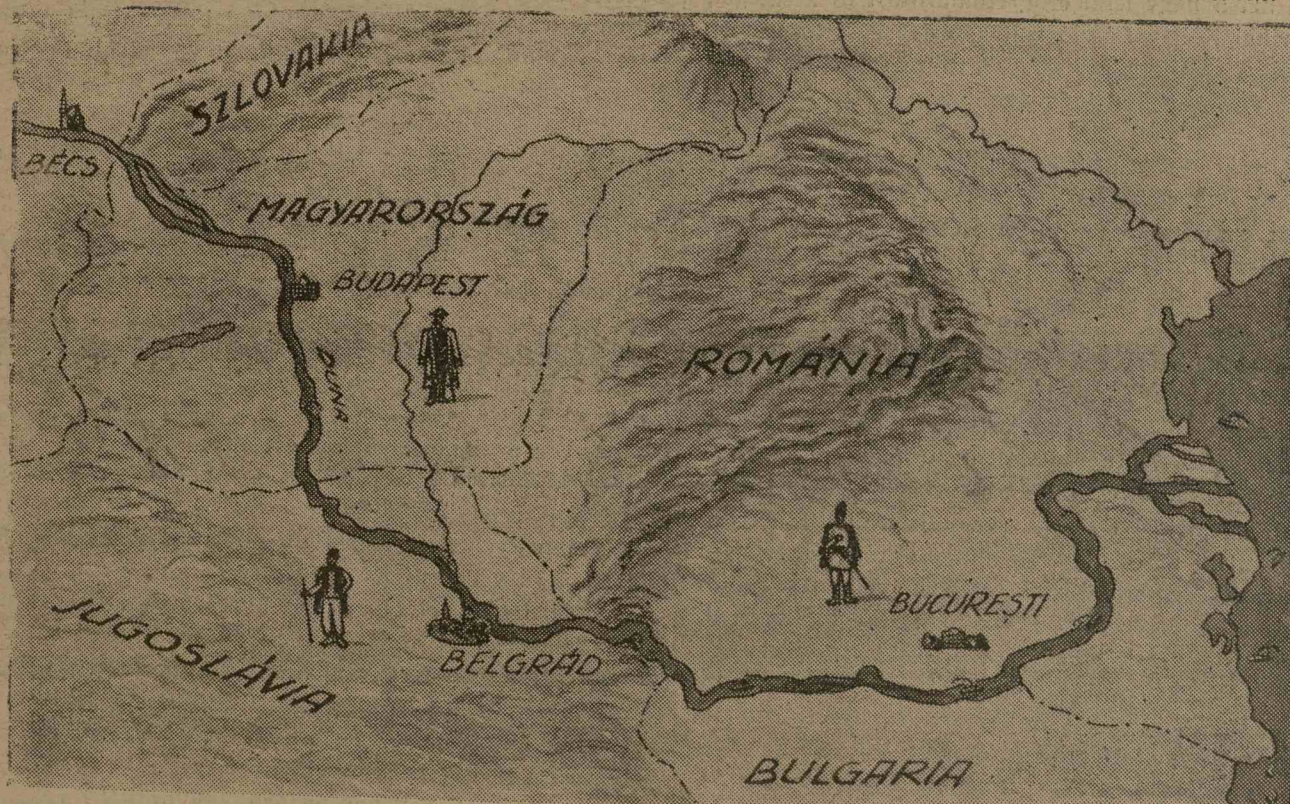
Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám

A békés hajózás érdekében.

A most folyó háborúval kapcsolatban a világ nemcsak a harcoló felek iránt, hanem a semleges államok magatartása iránt talán még inkább érdeklődik. A hadviselő felek élénk figyelemmel kísérik a semlegesek magatartását, mert hiszen katonai és diplomáciai lépéseik megtételénél mindig számolniuk kell a semleges államokkal. Az északeurópai események mutatják, hogy a semleges államok milyen su-

részén a béke megmarad. Hiszen érthető is, hogy a hadviselő felek már csak azért is igyekeznek Európa délkeleti részén a békés állapotokat megőrizni, mert a délkelet-európai államok gazdasági erejére nagy szükségük van. Természetesen a semlegesek gazdasági erejének kihasználása alkalmával merülhetnek fel olyan kérdések, amelyek kellemetlen viták és ellentétek kirobbanására vezethetnek. Ezért

lyos helyzetbe juthatnak. Amint látjuk, a külső események kényszerítő hatása alatt olyan államok is belekerülnek a háború zivatarába, amelyeknek a viszály igazi okaihoz semmi közük sincsen.

Érthető tehát, hogy az egész világ feszülten figyeli, hogy mi történik a dunai államokban és általában Délkelet-európa vidékein? Mind a délkelet-európai államok, magatartásából és szándékából, mind pedig a hadviselő felek kijelentéseiből arra lehet következtetni, hogy Európának ezen a

részen, hogy az összes semleges államok a legnagyobb gondossággal öröködnék afelett, hogy a hadbanálló felekkel való kapcsolataik közben semlegességüket semmi sérelem ne érje.

A délkelet-európai államok, az európai háború tényleges résztvevőinek ellátásában nagy szerepet töltenek be. Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária főképpen a dunai uton át juttatják termékeiket nyugat felé. Érthető tehát, hogy ez a négy állam rendkívül éberrel öröködi a dunai hajózás biztonsága felett. Ennek a gondoskodásnak

következménye, hogy a román kormány kezdeményezésére a négy állam meghatalmazottjai Belgrádban értekezletet tartottak és az értekezleten megvitatták a dunai hajózási biztonságának kérdését. A nemzetközi bizottság a dunai hajózással kapcsolatban a következő fontos határozatokat hozta:

1. szakasz. Tilos a Dunán más hajónak közlekedni, mint amely személyszállításra és áruszállításra szolgál. Ez az intézkedés nem vonatkozik a partmenti államok hajóira saját felügyeletük alá eső vizeken, amelyek a két nemzeti part közötti területnek el, vagy a nemzeti part mentén a határvonalig.

2. szakasz. A fegyver, hadianyag és robbanószerszámítás nincs megengedve a Dunán az átmenő állam előzetes engedélye nélkül. Ez az intézkedés nem érinti a partmenti államok fegyver, lőszer és robbanóanyag szállításának jelenlegi rendezését.

3. szakasz. Semmilyen súlyos szállítmány, mint cement, ércek és kő nem haladhat át a Vaskapu szakaszon, a behajózási kikötő hatóságai által kiállított különleges engedély nélkül. A Vaskapu szoros és a zubatagok ellenőrző

szervei különleges intézkedéseket tesznek a hasonló szállítmányok biztonságos átmenetele érdekében.

4. szakasz. A partmenti államok ellenőrzik a dunai hajók legénységét s nem engedik meg, hogy a legénység száma meghaladja a valóban szükséges számot. A fedélzeten tartózkodó személyzetnek személyi okmányokkal kell rendelkeznie, amely feltünteti azt a tényleges munkakört is, melyet az illető a hajón betölt.

5. szakasz. A partmenti államok rendőri felügyeletük alá tartozó folyamszakaszon minden hasznos intézkedést megtesznek a fenntartott határozatok végrehajtásának biztosítására.

A felsorolt rendelkezésekből tehát kitűnik, hogy Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária a legteljesebb egyetértésben szigorú ellenőrzés alá vették a dunai hajózást. Ez az intézkedés mindenképpen a dunai államok békéjét és biztonságát szolgálja. Reméljük, hogy a kezdeményezés, amely a mai európai viszályban rendkívül nagyjelentőségű, rövidesen éreztetni fogja jótékony hatását és a dunai államok zavartalanul küldhetik termékeiket nyugat felé.

A 20 éves „Hangya” Központ jubileuma.

Csak az, aki szövetkezeti szívvel és aggodó érzéssel átélte azokat a napokat és hónapokat, tudja felmérni és értékelni azt a nagy lelki erőt, elhatározást és készséget, melyet néhai Kohay László volt vezérigazgató tanusított, akkor, midőn 340 magára maradt falusi fogyasztási szövetkezet gondját felvette s vezetőikbe hitet, bizalmat öntött.

A 20 éves visszaemlékezésnél az ő emlékét illeti meg első sorban a hála és elismerés. A „Hangya Központ” alakulása, szervezkedése, berendezkedése, kifejlesztése mind az ő szervező, szövetkezeti lélekből fakadt munkájára emlékeztet.

A Nagyenyeden megalakult központ után, a könynyebb és olcsóbb áruellátás szempontjából megkezdte a vidéki áruraktárak felállítását Sepsiszentgyörgyön, Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Nagyváradon. Érezte az írás — a nyomtatott betű nagy hatalmát s ezért a szövetkezeti eszme ébrentartására, fejlesztésére kezdetben az „Erdélyi Gazda” hasábjait használtuk fel. Midőn azonban az eszme erősödött, az írók tábora és a mondanivalók szaporodtak, készséggel volt akarója és szószólója a „Szövetkezés” c. önálló lap megindításának 1925-ben. Fáradságot, pihenést nem ismerő munkássága kimerítette törekény szervezetét s 1928-ban hirtelen meghalt, a szövetkezeti tábor és eszmetársai mely fájdalomra. Az iránytmutató proféta ő volt!

Halála után 2—3 évig átmeneti kormányzás volt. Ez időben a központi ig.-elnöke Ugron István kegyelmes úr is lemondott. 1931-ben a közgyűlés dr. Harmath Jánost választotta vezérigazgatónak. Az igazgatóság az elnöki tisztelet nem töltötte be, hanem dr. Garda Kálmán alelnököt bízta meg a vezetéssel, ki bámulatos kitartással s az idők megpróbáltatásait átszenvedő apostolsággal töltötte be tiszteletét, míg 1933 tavaszán váratlanul meghalt. Azután dr. Drexler Béla nyug. államtitkár lett az alelnöke. A megerősített és kifejlesztett szövetkezeti el-

lenőri karral és a hivatásukat átérző tisztviselőkkel megindult a szövetkezeti propaganda munka, melynek dr. Drexler és dr. Harmath János volt lelke és irányítója. Jelszó és valóság volt: Ki a falukba! Felvenni a kapcsolatot és érintkezést a falu szövetkezeti tagjaival. Így valósultak meg a „kerületi értekezletek” az egyes szövetkezeti jubileumi ünnepek felhasználása szövetkezeti propaganda céljaira. Aikalmi szövetkezeti füzetek, nyomtatványok megjelentetése, kiosztása, terjesztése!

Dr. Drexler Béla ig.-elnök ez a szív és népember nemcsak irányított, hanem megjelent a falukon, beszélt, lelkesített, áldozott! Sajnos — igen korán eltávozott ő is közülünk, még szép elgondolásai, tervei voltak, főleg a városi szövetkezetek megalakítása és fejlesztése körül, de nem valósíthatta meg 1938-ban bekövetkezett halála miatt.

Ekkor az idők és a kor szelíeme hozta magával a szövetkezeti téren is a mai divatos kifejezés szerint az úgynevezett: örségváltást, mely Gróf Haller István ig.-elnök személyében új embert és melléje új igazgatóságot állított a szövetkezeti Központ élére.

Gróf Haller elnök ügyes hozzáértéssel, az eszme iránti lelkesedéssel vette kezébe a munkát s adott programjának több téren való megvalósításával a szövetkezeti tábor bizalmát és ragaszkodását vivta ki! Ebben a munkában méltó segítőtársa Tóvissy Géza vezérigazgató, kinek főérdeme van abban, hogy a Hangya Központ a 20 éves jubileum évében 140 millió forgalmat ért el!

Amidőn hálás kegyelettel emlékezünk a multat megalapozó — elhalt — munkásokra s szövetkezeti meleg testvériséggel köszöntjük a jelenlegi vezetőket, óhajtjuk, hogy népünk minél szélesebb körben értse meg, fogja fel, és valósítsa meg a szövetkezésben rejlő nagy erőt!

Ürmösi József.

Külföld

Cukor- és zsirjegyek Magyarországon. A magyar kormány rendelete Magyarországon bevezették a cukor- és zsirjegyeket. Budapesten egy hónapra egy kiló, vidéken fél kiló cukrot adnak személyenként. A zsir fejadagja hetenként és személyenként egy negyedkiló. A zsirjegyeket csak Budapest főváros környékén vezették be.

Olaszország helyzete. Az olasz újságok részletesen foglalkoznak a skandináviai eseményekkel. Megállapítják, hogy a helyzet súlyossá vált és senki sem hiheti, hogy Olaszország mindig kívül lesz a vízályon.

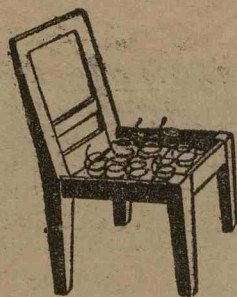
Magyar politikus Amerikában. Eckhardt Tibor magyar politikus hosszabb tartózkodásra Amerikába utazott. Az amerikai lapok részletesen foglalkoznak Eckhardt utazásával.

Hustalan napok Olaszországban. Olaszországban eddig hetenként 2 hustalan napot tartottak. Kormányrendelet folytán a jövőben 3 hustalan nap lesz.

Véglegesen megállapították a szovjet-finn határt. A finn-orosz vegyes bizottság végleg kijelölte a finn-orosz határt. A határ részletes leírását és térképét mindkét részről aláírták.

Hollandia Amerikát gyarmatai természetes védőjének tekinti. Hollandiában hivatalos köröknek az a fel fogása, hogy abban az esetben, ha valamely hatalom a holland gyarmatokat igényelné, vagy megtámadná, Hollandia az Északamerikai Egyesült Államokat természetes védőjének tekinti.

Óriási vihar Délamerikában. Argentínában óriási vihar pusztított. A viharok sok halálos áldozata van. Tízezer ember maradt hajléktalanul.

Egy ilyen székre is lehet ülni

de mennyivel jobb, ha párnázva van.

Hasonlóképpen van ez a kávéval is: a Franck-kávépótléktól ízletesebb lesz.

Letartóztatták a volt jugoszláv miniszterelnököt. Sztojadinovics, volt jugoszláv miniszterelnöknél házkutatást tartottak. A házkutatás után a volt jugoszláv kormányelnököt letartóztatták.

Németország Jugoszláviában szerzi be az alumínium gyártáshoz szükséges nyersanyagot. Németország Jugoszláviában szerzi be a bauxit nevű ércet, amelyből alumíniumot készítenek. Az alumínium a mai hadviselésnek nélkülözhetetlen anyaga, mert nagyon könnyű és olyan különleges anyagokat tudnak belőle előállítani, amelyek rendkívül szilárdak és mégis könnyűek.

Hitler kancellár születésnapja. Hitler kancellár születésnapját egész Németországban megünnepelték. Az ünnepség alkalmával Hitler helyettese, Hess Rudolf rádióbeszédet intézett a német fiatalsághoz.

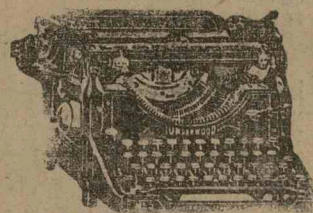
Befejeződött a délkelet európai államok angol követneinek értekezlete. A délkelet európai államok angol követneit, — mint lapunkban jeleztük, — Londonba értekezletre hívták össze. A megbeszélések többnapon át tartottak. Chamberlain, angol miniszterelnök kijelentette, hogy a délkelet európai angol követek tanács-

kozása sok fontos kérdést világított meg. Az angol miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Anglia ennek a tanácskozásnak a megrendezésével is bizonyította, hogy a Balkán államokban békét és biztonságot akar.

Belga vélemény Norvégia magatartásáról. A belga miniszterelnök beszédet tartott a szenátusban. A miniszterelnök kijelentette, hogy Norvégia magatartása példamutató lehet Belgium számára, hogy nehéz helyzetben hogyan kell viselkedni egy kis, semleges államnak.

SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító-kellékekből. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépek nagy raktára.

"RAPID"

IRÓGÉPVALLALAT

KOLOZSVÁR, STR. REGINA MARIA 33.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

ÚJ CIMBORA

EI. ÖFIZETÉS:

EGY ÉVRE . . . 200 LEJ
FÉL ÉVRE . . . 100 LEJ
NEGYED ÉVRE 50 LEJ

CIMŰ KÉPES GYERMEKLAPBÓL
MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

CLUJ, STR. BARON L. POP 5. SZ.

Világpolitikai szemle.

Az északi háboru eseményeinek zajlásában bizonyosfokú nyugalmi helyzet állott be. Amilyen gyorsan szállták meg a németek Dániát, foglalták el Oslót és a norvég partok kikötőit, most ép oly váratlanul lassultak meg a hadműveletek. A Rador jelentésekből megállapítható, hogy a nagy tengeri csata is végetért. Ma már le lehet szűrni azt a tárgyilagos tényt, hogy mindkét oldalon nagy veszteségek voltak. A szövetségesek hadijelentései, amelyeket hozzánk a Rador távirati iroda közvetített, azt állítják, hogy az angol és expedíciós csapatok norvég partokon kötöttek ki, sőt Narvikba is behatoltak. Viszont a német jelentések ezzel szemben a norvég partraszállást nem ismerik be s mindössze azt jelentik, hogy Narviktól hatvan kilométerre szálltak csak partra az angol csapatok. A Rador jelentéséből megállapítható, hogy dacára a nagy megrohanásnak, a norvég partokon kiszállt német különítmények még mindenütt állják a harcot. Sőt a németek azt jelentik, hogy sikerült elfoglalniok a Narvikból Svédországba vezető vasutvonal főbb pontjait is.

A szárazföldi harc Norvégiában tovább tart. Német jelentések szerint, amelyeket ugyancsak a Rador közvetített hozzánk, a német csapatok mind előbbre törnek, Osló után elfoglalták Hamar városát s mire e sorokat írjuk, már Eleverum városa előtt állnak. Ugyanakkor tovább tartanak a légi és tengeri összecsapások is. Hol a szövetségesek, hol a németek jelentik, hogy egy-egy hajót elsüllyesztettek, több repülőgépet lelőttek, vagy harc képtelenné tették.

A Rador távirati iroda is közvetítette azokat a híradásokat, amelyek nemcsak a szövetségeseket, hanem az egész világot meggondolkoztatták és arról szólnak, hogy Olaszországnak és Oroszországnak a jövődéli magatartása attól függ, hogy milyen lesz a norvég háboru kimenetele. Ugy az angol, valamint a francia közvélemény, — amint az a Rador távirati jelentéséből is tisztán megállapítható, — számol azzal az eshetőséggel, hogy Olaszország és esetleg Oroszország is beavatkozik a háboruba. Oroszország ugyanis hangsúlyozza, hogy a Balti-tengeren való befolyást nem hajlandó átengedni a szövetségesek hadi-flottájának, ugyanakkor Olaszország ragaszkodik a Földközi-tengeri befolyásához.

Különösen az olasz sajtó üt meg harcias hangokat. A „Popolo d'Italia“, Mussolini lapja, — amint a Rador távirati iroda jelenti, — Olaszországnak a háboruba való belépése mellett ír cikket. A cikk azt fejtegeti, hogy az olasz nép, amely a történelem és a háborus zónák középpontjában áll, nem teheti örök időkre keresztbe a kezét, hogy olyan sorsra jusson, mint a békés nemzetek, amelyek az utóbbi időben

minden oldalról támadásban részesültek. Az olasz népnek szabad utja kell legyen az óceán felé“. Utal Mussolini szavaira, amely szerint „az olasz nép kényszerítve volna kivételes áldozatokat is hozni, hogy ne maradjon továbbra is a Földközi-tenger foglya“. Figyelmet érdemel a Gayda cikke is, amelyet ugyancsak a Rador közvetített hozzánk. Ez a cikk többek között azt mondja: „Az olasz nemzet nagykoru, lelkiismerete van és felelősségérzete. Erősen fel van fegyverezve, ismeri az érdekeit és a jogait és a Duce tudja, hogyan kell a szándékot valósággá változtatni“.

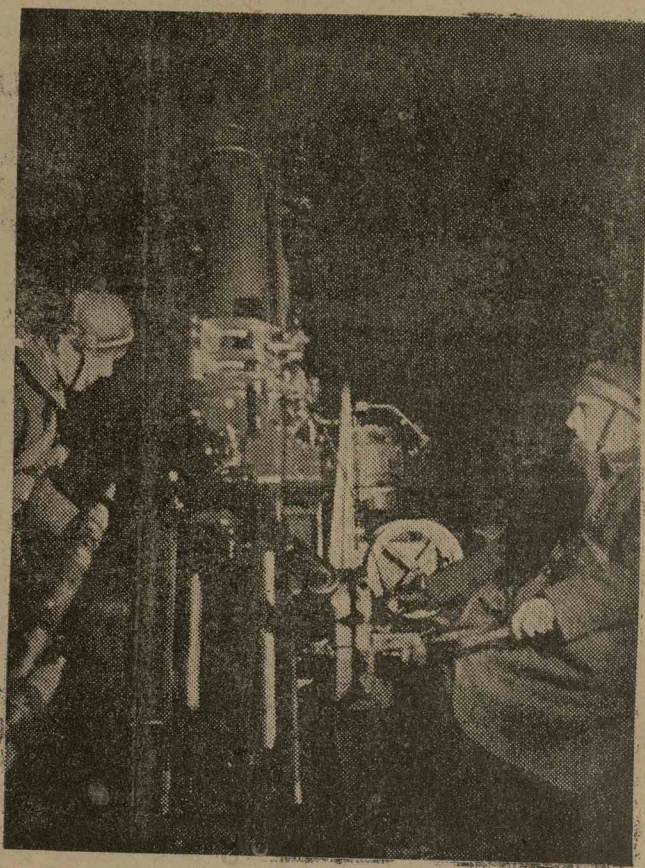
Nagy figyelmet érdemel azonkívül az Egyesült Államok magatartása is. Roosevelttel ugyanis több ízben kifejezésre juttatta a szövetségesek s általában a demokrata hatalmak iránti rokonszenvét. Egy washingtoni jelentés, amelyet a Rador továbbított hozzánk, beszámol arról, miszerint Roosevelttel elnök kijelentette, hogy ha egy újabb európai ország is beleavatkozna az európai háboruba, úgy szabadságát azonnal megszakítja, hogy Washingtonban megvizsgálják az új helyzetet. Nagy feltűnést keltett Hull amerikai külügyi államtitkárnak a hollandiai gyarmatokra vonatkozó nyilatkozata is. A Rador távirati iroda jelentése szerint a japán sajtó a külügyminiszter nyilatkozatát ellenségesnek minősíti. Az egyik japán lap megállapítja, hogy „Amerika szükségtelen beavatkozásra készül a Csendes-óceáni ügyekben“. A lap még hangsúlyozza, hogy „az amerikai külügyi államtitkár nyilatkozata a dél felé irányuló japán terjeszkedéssel szemben haladó politikai lépések bevezetését jelenti“. Ugyanakkor a „New-york Herald Tribune“ is foglalkozik a kérdéssel. Ezt a cikket is a Rador közvetítette hozzánk. A lap szerint, ha Japán az Egyesült Államok által tanúsított végtelen türelmet arra próbálná felhasználni, hogy haszontalan háborút indítson a Csendes-óceánon, ez súlyos megpróbáltatás volna azon amerikaiak számára, akik az Egyesült Államokban az elzárkózás politikáját hirdetik.

Midőn az orosz és az olasz álláspontot a Rador jelentések tükrében ismertettük, ugyanakkor rámutatunk az Egyesült Államok magatartására is, ami a világhelyzetet bonyolulttá teszi. Még csak arról emlékezünk meg, hogy az olasz sajtó legutóbb Délkelet-európa semlegességével foglalkozott. Az olasz lapok cikkeit a Rador is leadta, melyekből megállapítható, hogy Olaszország mindent elkövet, hogy Délkelet-európa békéjét biztosítsa, s örömmel üdvözli Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária Duna-egyezményét, amely ugyancsak ezeknek az államoknak a semlegességét van hivatva megvédeni.

Ellenőrző uton a miniszterek.

A kormány tagjai több helyen tettek ellenőrző látogatásokat. Képzünkön Gigurtu közmunkaügyi minisztert mutatjuk be Craiovába való érkezése alkalmával. Mellette Dinu Simian királyi helytartó látható.

Éjjeli légvédelem.

Képzünkön francia repülőgép-elhárító ágyut mutatunk be. A repülő elhárító ágyú mellett éjjel-nappal szolgálatot kell tartani, hogy ellenséges repülőgépek megjelenése esetén azonnal meg lehessen kezdeni a védekezést.

A Székely Társaság egyik csoportja.

A Székely Társaság érdekes munkásságáról lapunk egyik számában már megemlékeztünk. Mai képzünkön a kolozsvári Székely Társaság csíki csoportját mutatjuk be.

Számadás.

— Vásárhelyi János, ref. püspök könyve. —

Vásárhelyi János, református püspök, lapunk régi hűséges munkatársa nemrég töltötte be életének ötvenedik évét. Úgy gondolta, hogy ébből az alkalomból számba kell vennie negyedszázados közéleti munkásságának legfontosabb kérdéseit. Mivel a püspök élete a közért ég, a belső számbavételről egy vaskos könyvben számolt be a nyilvánosság előtt. Aki eddig is jól ismerte a püspök írásait, beszédeit, előadásait, ebben a könyvben örömmel üdvözli legjellemzőbb írásainak összefoglalását; aki pedig még nem ismerte őt, ebből a könyvből igazán megismerheti.

Mire tanít ez a könyv minden erdélyi magyar embert?

Nem lehet letagadni, hogy Vásárhelyi János izzig-
vérig református ember, ez nem is lehet másképpen, hiszen püspöke egyházának, de úgy tud református lenni és úgy tudja a reformátusokat a saját hitükhöz való ragaszkodásra ösztönzi, hogy ezzel nem kicsinyli le és nem bántja a más hiten levőket. Ezzel mindenkinek példát mutatott.

A püspök ebben a könyvében is foglalkozik nemzeti társadalmi, kulturális kérdésekkel. Ezekkel kapcsolatban azt a nagy figyelmeztetést adja, hogy a nemzeti, kulturális és társadalmi élet sikere attól függ, hogy milyen szerves kapcsolatba kerül az egyház életével. Az

egyházról elszakadt ember az élet egyetlen területén sem boldogulhat.

A könyv számos cikke rámutat arra, hogy az emberi élet boldogsága, sikere és szépsége attól függ, hogy milyen erős hitünk van. A mai élet zürzavarában csakis a hit által lehet világosan látni, a mai élet súlyos terheit csakis a hit erejével lehet legyőzni.

Ez a könyv megtanít bennünket *multunk* megbecsülésére. Annál biztosabban állhatunk meg a jelenben, minél mélyebben eresztjük le a multba életünk gyökereit. A multból igazi nagy embereket, lelkipásztorokat, írókat állít elénk, s hiven tolmácsolja, hogy azok mire taníthatják a mai embert.

Az író ebben a művében is világosan rámutat arra, hogy itt *különböző népek* élnek egymás mellett, s azoknak kölcsönösen tisztelniük kell egymást.

A könyv legfontosabb mondanivalóit azért foglaltuk így össze, hogy azok alapján mi is számadást tartunk. Ezek a gondolatok érdemesek arra, hogy mélyen szívünkbe véssük, s ha a mi felfogásunk azokkal nem egyezik, azok szerint megváltoztassuk azt.

A könyvet a Minerva Rt. adta ki nagyon ízléses és szép kivitelben.

László Dezső.

Tapasztalt és tanult gazda
termését megháromszorozhatja.

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

GAZDATUDOMÁNY

Igyekeztek
mindenki mielőbb beszerezni a

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN, CLUJ (KOLOZSVÁR) STRADA BARON L. POP 5. SZÁM ALATT.

HIREK

A román határerődítmények méltatása. Egy belga újságban cikk jelent meg Románia erődítményeiről. A cikk méltatja Ófelsége II. Károly király munkásságát, akinek vezetése mellett Romániában az a jelszó, hogy az országnak egységesnek és érinthetetlennek kell maradnia. Románia a Dnyeszter mentén 400 kilométer hosszú erődítmény övezetet épített és ez a vonal összeköttetésben áll a keletgalíciai és a román-magyar határ mentén húzódó erődítmény-rendszerrel. A belga újság cikkét a román hadsereg dícséretével fejezi be.

Királyi tanácsossá neveztek ki Mihalacet. Ófelsége II. Károly király a nemzeti párt volt vezérét, Mihalacet kihallgatáson fogadta. Az Uralkodó Mihalacet királyi tanácsossá nevezte ki.

Harminc éve nem volt a Duna ilyen magas vízállásu Orsovánál. A Duna felső és középső szakaszán április második felére az áradás

mindenütt elmult. Az alsó szakaszon azonban ekkor mutatkozott nagy áradás. Orsovánál a Duna vízszintje elérte az 1909. évi legnagyobb magasságot.

A propagandaügyi miniszter látogatást tett Rómában. Giurescu nemzeti propagandaügyi miniszter olaszországi látogatást tett. A miniszter meglátogatta a milánói kiállítást, majd Rómába utazott. A miniszter több előkelő olasz személyiséggel folytatott tárgyalásokat. Rómában Giurescu megtekintette a világiállítás előkészületeit.

Vállalatoknak a „Munka és Jókedv“ lobogóját is ki kell tűzniük május 1-én! A munkaügyi miniszter rendelete értelmében a hatóságok kereskedelmi, ipari, köz- és magánvállalatok május 1-én a nemzeti lobogó mellé a „Munka és Jókedv“ lobogóját is ki kell, hogy tűzzék.

Bezárták a törvényhozás ülészakát. Ófelsége II. Károly király elrendelte a törvényhozás mostani ülészakájának bezárását. Vaida, képviselőházi elnök, köszönetet mondott a kormány tagjainak és a képviselőknek tevékenységükért, majd együttműködést, bizalmat és a kisebbségek iránti megértést kért az ország népétől.

Kettős számunk.

Lapunk mai száma kettős szám. Azért kellett kettős számot kiadnunk, mert a közbeeső román husvét munkaszüneti napjai, továbbá a május 1-i munkásünnep és az utána következő áldozócsütörtök miatt lapunk 18-ik számát nem tudtuk volna rendesen megjelentetni. Hogy olvasóinkat kárpótoljuk, mai kettős számunk 24 oldalas. Május 11-iki dátummal ellátott 19-ik számunk a rendes időben fog megjelenni.

Követésre méltó példák. A Székelykeresztúron megtartott unitárius konferencia alkalmával főszerkesztőnk a népkönyvtár mozgalomról is megemlékezett. A gyűlés résztvevői közül nagyon sokan vállaltak a népkönyvtár mozgalommal kapcsolatban munkaközösséget. A népkönyvtárak létesítésének alapjára nemes adományozások is történtek. Rafai Gáspár, énlaki lakos 2000 lejt, dr. Fazakas Miklós székelykeresztúri ügyvéd 1000 lejt adományozott létesítendő népkönyvtár költségeinek a fedezésére.

Említésre méltó, hogy Rafai Gáspár édesatyja emlékére 1927-ben 5000 lejt adományozott az unitárius egyháznak. A mostani 2000 lejes alapítványt édesanyja emlékére tette.

Ellátják Magyarországon üzemanyaggal a Budapesti Nemzetközi Vásár külföldi autós vendégeit.

A Budapesti Nemzetközi Vásár látogatói — mint erről már korábban is hírt adtunk — jelentős utazási és vízumkedvezményeket vehetnek igénybe. Feltétele ennek a vásárigazolvány előzetes megszerzése az utazási és menetjegyirodák útján. Azok részre, akik autóval, autóbusszal, vagy motorkerékpáron hajtanak a Budapesti Nemzetközi Vásárra utazni, szintén állnak rendelkezésre mindezek a helyeken külön ügynevezett *autós-vásárigazolványok*. Ezeknek ára személyenként 90 lei, 35 dinár, 20 szlovák korona, vagy 2.50 svájci frank.

Az autós vásárigazolvány tulajdonosa útlevelével együtt nyújtsa be igazolványát idejekorán a lakóhelye szerint illetékes magyar külképviseleti hatósághoz, ahol a kivételes vízumért és a Magyarországon való tartózkodási engedélyért összesen csupán 2.50 pengőt, illetve az ennek megfelelő valuta-illetéket kell fizetnie.

Aki autós-vásárigazolvánnyal érkezik bármely magyar határállomásra, az ott működő határrendőrségi kirendeltségnél ügynevezett „motalkojegvet“ kap, de csak akkor, ha járműve külföldi rendszámmal van ellátva. A motalkójegy-szelvényeinek eladása ellenében a járó üzemanyag első felét már a határon, másik felét pedig Budapesten a főkapitányság közigazgatási osztá-

lyánál fogják kiszolgáltatni. Meg kell még említenünk, hogy a motalko a szesznek és benzinnek a motorhajításra kiválóan alkalmas, tehát bármely külföldi motorjármű által is azonnal felhasználható keveréke.

A motalkojegy ellenében a Magyarországon való tartózkodás ideje alatt a következő mennyiségeket szolgáltatják ki: autók és autóbuszok részére, ha azok legfeljebb egy literesek 80 liter, ha 1—2 literesek 140 liter, ha 2 literen felüli ürtartalmúak 180 liter motalkot. Motorkerékpárok, vagy motórcsónakok részére 250 köbcentiméterig 20 liter, 251—500 köbcentiméterig 40 és 501 köbcentiméteren felülieknek 80 liter motalkot adnak ki. Az egyes járműveket, tehát átlag 800 kilométer hosszú út megtételére elegendő üzemanyaggal látják el, még pedig a belföldiek részére is érvényes napi árért.

A Budapesti Nemzetközi Vásárt egyébként már április 16-tól kezdve lehet az összes kedvezmények igénybevitelével felkeresni. Az utasnak legkésőbb május 6-án déli 12 órájáig kell Budapestre érkeznie, ahol általában 12 napra, de kivételesen 30 napig is érvényes tartózkodási engedélyt kap. Az egyéb tudnivalókat a vásárigazolvány ismerteti.

A tavaszi ruházat gondjai.

A téliruhák szekrényekbe és a ládafiákba kerülnek. Csaknem minden háznál időszerűek a tavaszi ruházkozás kérdései. Ezekhez volna néhány szavunk.

A ruházkozás ügyéhez anyagi és erkölcsi kérdések is tartoznak. Hiszen úgy kell mindenkinek a divathoz alkalmazkodnia, hogy anyagilag elbirja és ne sértse meg a régi hagyományokat. Hogy ezt mindenki meg tudja valósítani, kötelességünknek tartjuk azt alábbiak elmondását. A régi hagyományokhoz való ragaszkodás elvét a Magyar Nép megindulása óta hirdette. Ostoroztuk azokat, akik a falusi nép körébe be akarták vinni a városi divatot és talán még igen jól emlékeznek olvasóink egy cikkünkre, amit a falusi legények bricsesz nadrág divatjával kapcsolatban írtunk. Az örvendetes megmozdulásokat lapunk hasábjain mindig méltattuk és igyekeztünk olyan tanulságokat leszűrni, hogy azokat népünk megértse és hasznosíthassa.

Néhány héttel ezelőtt az ujságokban hirdások jelentek meg arról, hogy dr. gróf Bethlen László és hitvese nemcsak Kolozsváron, hanem vidéken is népies divatbemutatókon vettek részt. Bethlen grófné évek óta fáradozik azon, hogy a népies divatot a magyar közön-

séggel megismertesse és ne csak falusi ruházatnak hanem városi öltözetnek is megszerettesse a népies mintára készült ruhákat. Ez a törekvés mindenképpen tiszteletreméltó és hasznos. Teljes összhangban van a fentebb előadottakkal, hogy az öltözködésnek, illetőleg a divatnak erkölcsi és anyagi kérdéseket is ki kell elégténi. A népies divat ugyanis a régi tiszteletreméltó hagyományokhoz való ragaszkodás jegyében él. Ezenkívül nyersanyagai olyanok, hogy tartósság és ár tekintetében tökéletesen felveszi a versenyt az újszerű divatickek anyagával. Elmondható tehát, hogy ma már magyar családnak divat-gondjai alig lehetnek. Itt legfeljebb arról lehet szó, hogy szorgalmasan kell követni a jó példát, ami annál könnyebb, mivel a mai nehéz gazdasági viszonyok között mindent meg kell ragadni, ami az életet szebbé s olcsóbbá teszi.

Megjegyezzük, hogy ma már a városi urinépek körében is rendkívül divatosá váltak a népies és népies díszítésű ruhák. A falunak tehát kétszeresen kötelessége, hogy a tiszteletreméltó és szép hagyományokat megőrizze és, ahol kell, felújítsa.

Adomány az árvízkarosultaknak. A feketetői árvízkarosultak javára a mezőcsáni ref. hívek adománya: Tőkés János 100, Kacsó László 100, Tóth Árpád 100, Nagysó István 100, Nagy János 75, Soós István 50, Szatmári Endre 30, id. Simon Lajos 75, Biró József 75, Bányai Róza 50, László Sándor 50, Kallós István 50, Simon P. János 50, Tompa Lajos 60, Simon Pál 20, Tompa Mihály 20, Bartalics József I. 30, ifj. László Albert 150, Pap Remus né 75. Összesen 1260 lej.

Román hajóösszeköttetés Konstanca és Newyork között. A román hajózási társaság három motoros hajót állított be, amelyek Románia és Amerika között fogják a forgalmat lebonyolítani. Tekintettel arra, hogy a motoros hajók üzemi kiadásai kisebbek, mint a gőzhajóké és mivel a román tengerészek fizetése is kisebb, mint az amerikaiaké, a román motoros hajók rendkívül előnyös árak mellett tudják a forgalmat lebonyolítani.

Drágul a vasúti jegy. A minisztertanács határozata értelmében a vasúti menetjegyek árát 10 százalékkal emelik. Az emelés nem vonatkozik a Rapid-vonatokon kiadott helyjegyekre, továbbá a gyorsvonati póttjegyekre. Egyidejűleg az áruszállítás díját is emelni fogják. Az áruszállításnál a díjemelés 15 százalékos lesz.

Megint földrengés volt Törökországban. Törökországban a téli földrengés és a tavaszi áradások után újabb földrengés pusztított. Különösen Anatólia egyes vidékein okozott érzékeny károkat a természeti csapás.

Megjelent a Magyar Népegészségügyi Szemle. A „Magyar Népegészségügyi Szemle” áprilisi száma gazdag tartalommal jelent meg. Cikkei közül kiemeljük a gyermekcipőre, a tüdővészre és az angolkórra vonatkozó értekezéseket. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalban, Trg. Mures, Str. Sfântu Gheorghe 20.

Nagy erdőtüz volt Sălaj megyében. A szilágymegyei Felsőberettyó község határában kigyulladt a gróf Degenfeld-féle tölgyerdő. A lángok nagyon gyorsan terjedtek tova és 70 hold erdő elpusztult. Említésre méltó, hogy a Degenfeld-uradalom erdejéből tavaly 40 hold erdő égett le.

T. Minerva Biztosító Rt.

Cluj-(Kolozsvár).

Alulírott tűzkárosult ezton mondom köszönetet tűzkárom gyors rendezéséért s egyben ajánlom gazdatársaimnak, hogy biztosításaikat Önöknél helyezék el.

Szenterzsébet, 1940. ápr. 15.

Moldován János.

RÖVID HIREK

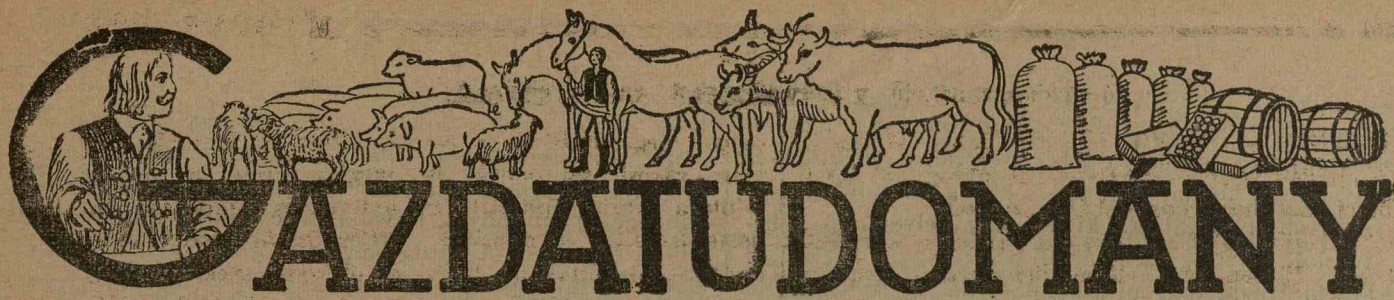
Szines filmet készítenek Budapesten. Egy budapesti feltaláló rendkívül egyszerű és olcsó eljárást talált fel szines filmek előállítására. Hír szerint Budapesten rövidesen megkezdik az első szines film készítését.

Leégett Magyarországon egy nagy gabonarakta. Győr egyik legnagyobb gabonarakta, amelyben 500 vagon termény volt felhalmozva, leégett. A kár lebben kifejezve százmilliónyi összegre rug. A kár biztosítás útján megtérül.

Elmult Magyarországon az árvízveszedelem. A magyarországi árvízveszedelem mindenütt megszűnt. Az összes folyók és patakok vízszintje leapadt. A belvizek is kezdenek lehozódni. Magyarországon az árvízkarosultak javára nagyarányu gyűjtés indult meg.

Oroszországban árvizek vannak. Oroszországban is nagyon sok helyen pusztítanak árvizek. Az árvíz következtében Moszkva külvárosai is szenvedtek.

Villamosítják az olasz vasutakat. Az olasz államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy tovább folytatja az olasz vasutak villamosítását. Ha a legközelebb tervbevett villamosításokat végrehajtják, úgy évente kétmillió tonna szenet fognak megtakarítani.

Biztosítva van a gyógynövények értékesítése!

A Magyar Nép húsvéti számában megjelent „Gyógynövénygyűjtés pénzügyítés” című cikkemnek örvendetes visszhangja támadt, 16 megyéből 53 levelet kaptam, őszinte örömmel telt azok olvasásában, mindegyikből az ügy iránti megértés, munkakedv olvasható ki. Irtak papok, földművesek, iparosok, falun élő nyugdíjasok, sok gyerekkel elmaradt özvegy asszonyok, öreg, reszketegkezű néni Bonyháról írja „én és az uram is nehezebb munkát már nem bírunk, úgy látjuk a cikkből, hogy ez egy nekünk való foglalkozás, ha nem is fogunk vagyont szerezni vele, de könnyíteni tudunk megélhetésünkön. Mennyire igazuk van; vagy 10-en körzet-vezetést akarnak vállalni, van aki három falut is vállal különböző gyógynövények iránt érdeklődnek, legtöbbször az értékesítés lehetőségét kérdik.

Minden érdeklődőnek elküldtük a Bodor-féle füzetet, de az értékesítés kérdéséről mostanáig nem tudunk felvilágosítást adni. Most, hogy az E. M. G. E.-nek sikerült a begyűjtendő gyógynövények jó áron való értékesítését biztosítani, örömmel közöljük nem csak az 53 levél íróval, hanem a remélhető pár ezer gyűjtő akárával is, hogy nyugodtan hozzá lehet kezdeni a munkához; minden rendesen gyűjtött és szárított gyógynövényt a tavalyi beváltási árnál 50—70%-al magasabb áron vesznek át.

Vegyük számba, mit lehet mostanában gyűjteni. Tavaszai hérics (erről már részletesen megemlékeztünk).

Martilapu virág, a virágok legfentebb egy centi szárral napon ponyván vagy jól elterítve padláson szárítandók. Könnyen bóbítasodik, 2%-nál több bóbíta ne legyen, 6 kg-ból 1 kg. lesz.

Kökényvirág. Kosárba szedjük, nem szabad zsákba gyömöszölni, vékony rétegbe papíron kitergetjük és naponta forgatjuk, csak a világos színű áru értékes, 6 kilóból 1 kg. száraz áru lesz.

Kankalin szentgyörgyvirág. A virág szirmai gyűjtendők, könyvüktől eltérőleg a zöld magházzal. Gyorsan kell szárítani tűzhely felett, sütőkemencében, de lehet napon is.

Ibolya, legfentebb 1 centi szárral, a virág gyűjtendő száraz időben. Kemence felett vagy meleg szobában szárítjuk, vékonyan elterítve padláson is lehet, napon nem szabad, színét veszti.

Gyöngyvirág, száraz időben kosárba kell szedni 5—6 centi szárral. Gyorsan kell szárítani árnyékban, csak úgy marad szép fehér, szárítani legcélszerűbb 25—30 szálát kétébe kötve kemence felett kifeszített spárgán. 6 kilóból 1 kiló.

Arvacsalán virág, a fehér virágszirmokat kell szedni kosárba. Kemence felett vékonyan elterítve kell még az-

nap megszáritani, legjobb, ha a gyűjtést vezető végzi. A szép fehér áru nagyon értékes. Gyerekek, öreg asszonyok sokat össze tudnak hordani. 4 kilóból lesz 1 kiló.

Bodzafa virág. A legelterjedtebb növények egyike, minden faluban könnyűszerrel össze lehet szedni jó pár mázsát. Száraz állapotban kosárba gyűjtjük. Vastagabb szárazakat levágva, még aznap vékonyan terítjük két újság vagy pakolópapírra padláson, napon is lehet szárítani, a világos színű áru értékes.

A többi gyógynövényeket előfordulásuk sorrendjében közölni fogjuk.

Minden községben legyen legalább egy Bodor Kálmán-féle füzet s az abban foglalt utasításokat tartásuk be pontosan. Az E. M. G. E. útján, vagy a gazdasági felügyelők útján kapható.

A gyógynövények pontos árát idejében közölni fogjuk a felügyelők, illetve körzetvezetők által.

Igyekszünk minden megyében — az érdeklődés arányának megfelelően — több helyen is raktározó helyeket létesíteni.

Az E. M. G. E. útján gyógynövénytermelésre szerződéseket lehet kötni, a termelt gyógynövények ára igen magas, úgy, hogy nagyon kifizeti magát a termelés. Érdeklődők forduljanak az illetékes E. M. G. E. felügyelőhöz, vagy Bodor Kálmán, Ulmeni, Sălaj címhez.

Adja Isten, hogy az akciónkhoz fűzött remények beváljanak és sok ember boldogulását segíthessük vele elő.

Doboka

Gidofalvy István

A krumpli termesztéséről.

A krumpli termesztésével kapcsolatban a gazdákat közelebbről érintő kérdések között legelső az, mi az oka annak, hogy krumplitermelésünk nem csak mennyiségi, de minőségi tekintetben is kifogás alá esik? Sok körülmény játszik itten szerepet. Legelső és legfontosabb kérdés a vetőgumók termesztésének a kérdése.

Bizony a vetőgumókra nem helyeznek elegendő súlyt, sem a közép, sem a kisczadák. Mint tudjuk, a gazdák tél utólján, kora tavasszal ültetés előtt az áttelelt burgonyakészletből kiválogatják a szükséges mennyiséget. De hogyan? Sok gazda takarékoságból a legkisebb vetőgumókat használja vetésre, nem is sejtí, hogy sokszor a kicsinyesség oka az, hogy a burgonyája kint a szántóföldön beteg volt. És így tulajdonképpen a kicsiny gumókkal nemcsak gyenge, de hozzá még beteg magot is juttat följébe.

Tudnia kell minden jó gazdának azt, hogy legalább tojásnagyságu burgonyát használjon ültetésre. Az eleendő nagyságu burgonya több csirával rendelkezik és ezenkívül több fapléls anyagot is kap a kis növényke.

A krumpliválogatásra kiváló súly helyezendő. A beteg, romlott, rovar-, egér-kártól bántott gumókat külön kell kezelni, főzni vagy megsemmisíteni. Egyik helyesebb burgonyaválogatási módszer az, ha a burgonyát künt a szántóföldi kisedésnél osztályozzuk. Az osztályozás 3 osztályban végzendő.

A tyuktojásnál nagyobb burgonyát étkezési célokra, saját vagy eladási célra. A tojásnagyságu burgonyát okvetlen használjuk vetésre. A legapróbbakat takarmányozási célokra kell fordítani.

Reá kell mutatnom arra a helytelenségre, melyet elkövetnek gazdáink akkor, mikor burgonyájukat télire elraktározzák. Különösen a kisgazdáknál mit láthatunk: meleg, dohos pincékben, vermekben egymásra dobva, válogatás nélkül áll burgonyájuk.

Rendesen olyan melegek pincéik, vermeik, hogy a burgonya csirázni, sőt rothadni is kezd.

A tavaszi átválogatáskor már fejlődésnek indult csirak letörnek. Ezen letörés pedig a szántóföldi kiültetés után a növényt új csira képzésére serkenti, ami anyagvesztéssel jár, és ezt a gumótermés úgy minőségileg, mint mennyiségileg megérzi.

Sőt ezen baj nem csak a pince és verem, hanem bizony még a kupac elhelyezésénél is gyakran ismétlődik.

Sokszor a kupacokat ősszel igen korán leföldelik, nem hagynak időt a gumóknak ahhoz, hogy nedvességü-

ket részben elpárologtassák. Gyakori hiba továbbá az, hogy nem gondoskodnak szellőztető nyílásokról. A prizmák teljesen nyílás nélküliek és így szemtanuja voltam egy nagy birtokon annak, hogy a tavaszi kibontásnál már új burgonyák is voltak a csirákkal rettenetesen telített föld alatt. A gazda még mosolyogva mondta: „legalább eszünk újkrumplit“. Hát inkább ne együnk ilyen korai „újságot“, de ügyeljünk kupacunk rendes elhelyezésére és fedésére.

A rendes gazda a mának való krumpliját nem a pincék, vermek bontásakor kezdi kiválogatni, hanem a kiválasztást már a szántóföldön megkezdi.

Mindig a teljesen fajtiszta táblát, illetve parcellát kell nyár folyamán, mikor még zöld a krumpli, vizsgálni. Ha virágzaskor a fajtiszta parcellákon más színű, tehát fajtájú virágot is találunk, ezt ki kell pusztítani a tiszta vetésből.

A krumpli csak gumók útján keveredhetik, ezt pedig könnyű elkerülni, ha ügyeink már a szántóföldön a fajta tisztaságára.

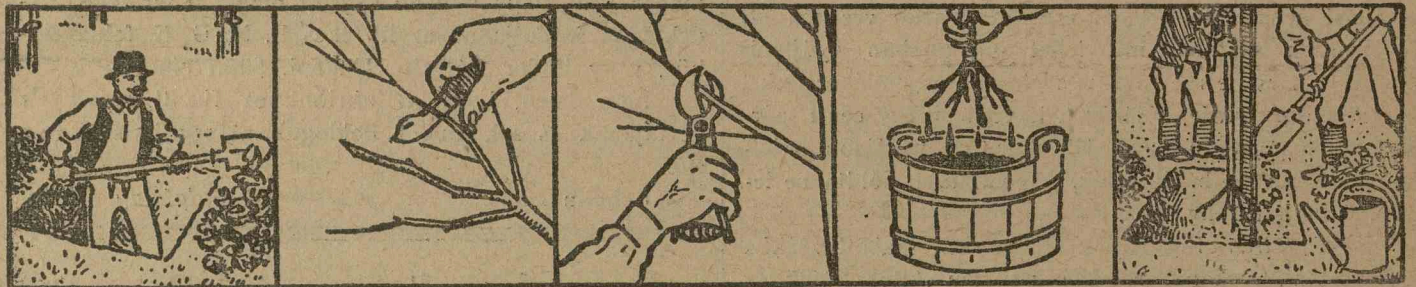
A virág vizsgálatot a virágzás ideje alatt többször is meg kell csinálni.

A vetőgumó elmondott válogatását és kezelését még a legkisebb gazda is elvégezheti, a reáfordított fáradság és költség nem kidobott pénz, hanem jó befektetés, mely meghozza gyümölcsét.

A válogatás és a kezelés legfontosabb végrehajtása mellett szükséges az, hogy a gazdák időnként új vetőgumókat is szerezzenek. A krumplitermesztésük felújítására.

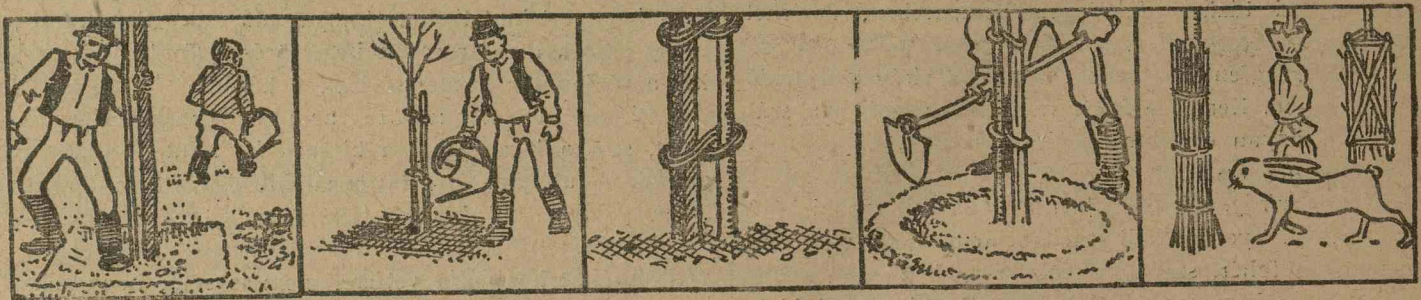
Török Elemér.

Ültessünk fát!

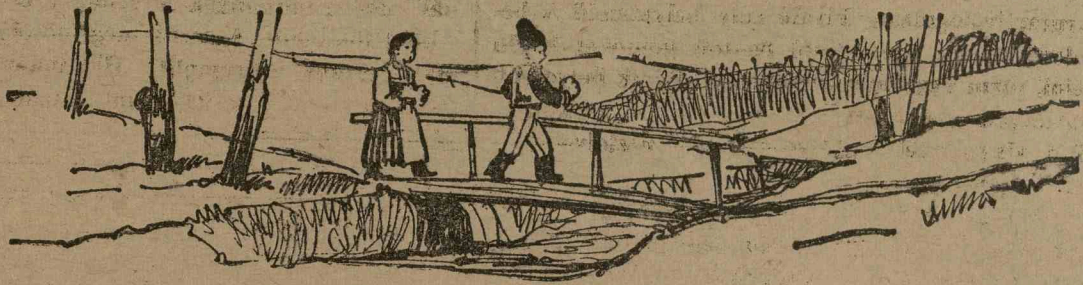
1. A gödörből kiásott földet kétfelé osztjuk, hogy a fa gyökeréhez a felső, érett talaj jusson.
2. A csemete gyökereit éles, kertész késsel metszük meg.
3. A csemete ágait ollóval vágjuk vissza.

4. A csemete gyökereit agyagos pépbe mártjuk.
5. A fa ültetésénél vigyázzunk, hogy a szemzés helye a föld színe fölé kerüljön, hogy ülepedés után éppen úgy álljon a csemete, mint a faiskolában.

6. Az elültetett csemetét jól megtapossuk.
7. Azután alaposan megöntözzük.
8. Kötözésnél a kötélkéket a fán magasabban hagyjuk, hogy ülepedés után álljon helyesen.

9. A fának tányért készítünk.
10. Nyulragás ellen ősszel különböző anyagokkal bekötjük.

Tavaszi a tavaszban

*Ahol hórony fehérlett
Nem is olyan régen:
Kinyitott a hóvirág
Kint a selyem réten,
Jani, Juli játszanak
Mint két ürge bárány,
Búj-búj zöld ág, eszterlanc... —
Ez a tündér bál áml*

*Mikor a patak szemén
Felpirkad az este,
Haza felé indulnak
Virágot keresve,
Haza viszik anyjuknak,
Aki őket várja,
Drágalátos szívével
Boldog vacsorára.*

*Azután még könyv kerül
Az öreg asztalra,
Tanul a két kis bárány
Hangosan hadarva.
Végesvégül kis kezök
Kulcsolva imára,
Elindulnak szépecskén
Fehér tollasbálba.*

Vasgyúró Gyurka

Volt egyszer, hol nem volt, volt egy szegény ember, a ruhája daróc, a szakála kender. Ha volt mit dolgozni, csak megélt valahogy, de már alig bírta a nagy búbanatát. Nagy búbanatának nem volt egyéb oka, csak az, hogy a házában nem sirt egy unoka. Addig búsalódott, addig berzenkedett, egyszer a nagy kertben talált egy gyereket.

Megörült az ember, elszállt a bánata, mint napfelkeltekor a sütét éjszaka. No, össze is csapta nevetve bokáját s vitte be a házába kicsi unokáját. De biz az öröme bánatra változott, mert a kis unoka nem evett, nem ivott. Nem kellett annak se béles, se káposzta, azt mondta azokra: egye meg a macska. Jaj, mivel tömjé meg a kicsi hasat? Nem evett a gyerek egyebet, csak vasat.

Szegény jámbor ember addig évelődött, amíg a dologba csak beletörődött. Adott neki vasat, amennyi csak kellett, no, növekedett is a szép kemény gyermek. S mivel a fiúnak nagy volt az ereje, Vasgyúró Gyurka lett az unoka neve.

Telt, múlt az idő, szálltak az esztendők, de a szegénység is bizony csak egyre nőtt. Mert ami vas akadt a ház körül szerte, azt Vasgyúró Gyurka már régen megette. Megette a kapát, megette az ekét, az ásót, a kaszát s az ajtó reteszét. Ámde mikor lépett, még a föld is rengett. No, mondja a legény az öreg embernek:

— Köszönöm, hogy nevelt, kedves egy nagyapám. De most elindulok az országok útján. Széles e világban sok bokor, sok árok, valami jó helyen szolgálatba állok.

— Hát csak eredj, Gyurka, — szolt a szegény ember s búcsúzik Gyurkától keserű könnyekkel. Vasgyúró Gyurka meg ment az országúton, hány napig, hány hétig, én bizony nem tudom. Mendegél, mendegél s három hónap múlva nagy

kormos városba ér Vasgyúró Gyurka. Hát ahogy ténfereg, jár az utcán szerte, nagy sereg katona jön Gyurkával szembe. Ragyog a sok fegyver, harsog a trombita. Ugyan hová megy a sok fényes dalia? Háborúba mentek a dali vitézek, a nap is kacagott, mikor rájuk nézett.

Megdobbant a szíve Vasgyúró Gyurkának, fogja magát s beáll ő is katonának. Gyöngymentes huszár lett Vasgyúró Gyurkából, csákója, fegyvere csak úgy lohog, lángol.

S amikor leszállt a sütét éjszaka, a sok ellenségnek neki ment egymaga. No, de szét is verte a temérdek hadat, reggelre belőlük még irmag se maradt.

Köszöni a király az erős legénynek a nagy vitézséget, a nagy szíveséget. Vállát veregeti, kezét szorongatja:

— Mit adjak én neked, mondd, Vasgyúró Gyurka?

Feleli a legény:

— Felséges királyom, életem, halálom kezebe ajánlom, adja feleségül hozzám a leányát, lelke rozsmaringját, szíve gyöngyvirágát.

Bólogat a király:

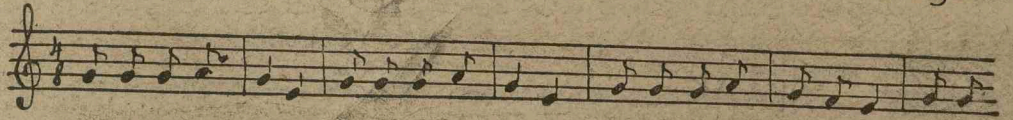
— Ha ez a kérésed, ezt a semmiséget megteszem én neked.

No, hozzá is adja gyönyörű szép lányát, s mellé odaadja felekirályságát. Hej, volt nagy mulatság, volt lakzl, vigalom, zengett a hegedű, pengett a cimbalom.

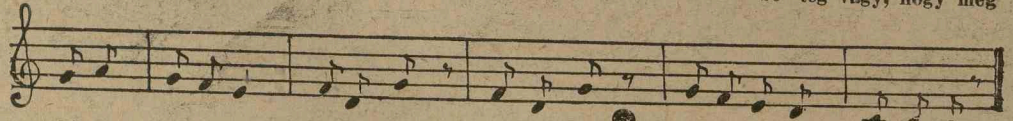
Ám a nagy murinak csak vége lett, vége, jött a hétköznapok hamu-szürkesége. Csak a nagyapja jutott eszébe Gyurkának. Vásárolt is neki birtokot, kőházat. Lett fejős tehene, hízó disznócskája... De most már elszakadt mesém arany szála.

Ölbey Irén.

JÁTSSZUNK GYEREKEK! (Nyuszi ül az ágon...)

Nyuszi ül az ágon, illetve szundi - kál - gat. Nyuszi talán be - teg vagy, hogy még

fel sem ugorhatsz? Nyuszi hopp, nyuszi hopp! hogy már egyet megfogott.

Alljatok szépen körbe gyerekek! Margitka te leszel a nyuszi. Menj be szépen a kör közepébe, ott leguggolsz és úgy teszel, mintha szundikálnál. Közben mi többiek körben járva énekeljük a fenti éneket.

Amikor az énekben odaérünk, hogy „Nyuszi hopp, nyuszi hopp! — a nyuszi (Margitka) kétszer felugrik a levegőbe és megfog valakit a körbenállók közül. Akit megfog, az lesz a következő játékban a nyuszi. Helyet cserélnek és kezdődik előlről a játék.

Toprongyos Tóbiás

Székelly hegyek között élt egy deli legény. Favágó volt biz' ő s igen-igen szegény. A kemény, nagy munka nyütte a ruháját, ködmöne könyökét, nadrágszára táját. Enni kért az ingujj, tátogott a kabát, valljuk meg: a legény toprongyos volt nahát!

Édesanyja nem élt, testvérnénje megholt, a földkerekségen egy rokona nem volt. Így hát rongyoskodott a deli óriás, nem is hívták máskép: Toprongyos Tóbiás!

Egy nap, kinn az erdőn, Tóbiás épp evett, s csodálgatta közben a szálló felleget. Majd a tekintete egy nagy fára tévedt: kis madáranyóka osztott épp ebédet. Minden kicsinyének adott egy kukacot, azután a lomb közt tovább is kutatott s nagy kövér pondróval a párjához szaladt, megfelezte véle! Így finom a falat! Tóbiás szívében, míg reájuk nézett,

nagy vágyódás támadt: ő is rakna fészket! Neki is jó volna, hogyha párja volna! Ha kis kunyhójában menyecske dalolna. Hogyha őt is várná finom ételféle s falatját az asszony megfeleznél!

Toprongyos Tóbiás nem is gondolkozott, baltáját letette, tovább nem dolgozott, azonmód elindult erdei csapáson, hogy kis feleséget keressen s találjon.

Ment, mendegélt estig, talált egy kis tanyát. Meg is kocogtatta világos ablakát. Beengedték mindjárt a daliás legényt, kibeszélhette ott magát szíve szerént.

Van is lány a háznál, feleségnek való! Kékszemu, nevetős, igen szemrevaló! Fürgén jár a keze, szaporán a lába, amíg ennivalót hord be a szobába.

Kínálja kenyerét, finom ízű biz' al illatos a friss vaj, porhanyós a libal! Úgyes lány az, látszik! Ilyen kell a házhoz! S húzná a szíve is deli Tóbiáshoz!

Toprongyos Tóbiás már-már szólta neki: hogy biz' ő szívesen feleségül veszi! De aztán gondolja, alszik egyet rája! Édes álmot ígér lüdehely dunnája.

Reggel arra ébred: kukorít a kakas. Már a napocska is aranyló sugaras. Na gyot nyujtóz kodik, körül néz, elámul, hej amit megpillant, attól majd elájul! Ágya mellett szék van, a széken új nadrág! Új kabát, új mellény, gombokkal kirakták! Patyolatos inget mellékészítették. De a régi gúnyát, vajjon, hova tették?

Toprongyos Tóbiás azt keresi nyom-

Ban, a régi subája, ugyan bizony, hol van?
— A szemébe dobtam! — feleli a szép lány. — Az a rongyos gúnya odavaló, méltán!

No, Tóbiás biz' azt még is kikeresi, fényes holmi helyett újra visszaveszi. S búcsút vesz a háztól, megmondja kereken:

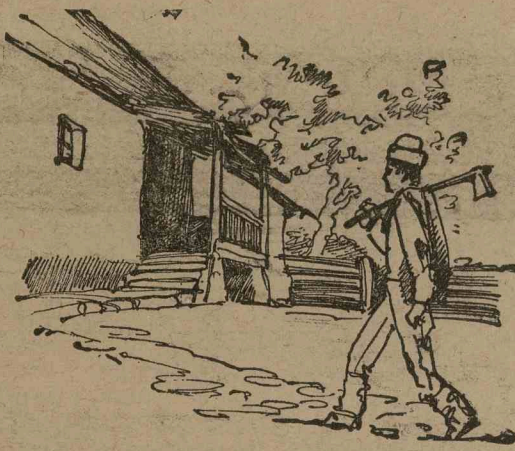
— Te módos, szép leány, nem való vagy nekem! Lenéznél, megvetnél engem, mint a gúnyám! Gazdagabb atyafi illik hozzád, hűgám!

Tovább megy Tóbiás, hosszába, szél-tibe, eljut az útjában kis falu végire. Bekopogtat, most már jól ráesteledett, megkérdi, hogy kap-e vacsorát, nyughelyet?

Takaros nagyleány perdül elibe, kenyeret, szalonnát asztalra teszi le. Hoz egy nagy csuporban illatos, friss tejet s szénaágyon készít pihenő nyughelyet.

Szegényes kis ház az, de tiszta ám nagyon! Tisztság, rend ér ám annyit, mint a vagyon! S milyen kedves a lány! Csendes, dolgos, szelid! Szív melegíti át fekete szeméit!

Ez jár a pihenő Tóbiás eszébe, míg a szénaágyon elszenderül szépen. Oly pompását alszik, mint soha még eddig! A reggeli napfény hasára telepszik, akkor ébred sebtén. Körülnéz — elámul! Hej! Amit megpillant, attól majd elájul! Ágya mellett szék van, széken a gú-

nyája, de biz' Istókuccsal alig ismer rája! Az ingét megvarrták finom kis öltéssel. Nem néz már az ingujj tátott szájával széjjel! Kabátja könyökén gondosan varrt foltok, Toprongyos Tóbiás sohse volt ily boldog! Megvarrva a nadrág, befoldva a sapka! Egykettő, a gúnyát magára rángatja s szalad a szép lányhoz, megöleli menten:

— Te vagy hozzámilló, aranyos kis szentem! Hej, a boldogságom, szerencsém óriás! Sohse leszek többet „toprongyos” Tóbiás!

K. Tóth Lenke.

B. CZEKE VILMA:

A NÁZÁRETI FORRÁS

Nem messze Jézus születésének hajlékától, élt Názáretben egy szegény, árva kis szolgálóleány, Talinának hívták. Nem idegeneknél szolgált, hanem rokonszalánál. Mégis nagyon nehéz volt a sorsa. Nénje ugyanis gyöngé, beteges asszony volt, három gyermekének sem tudta gondját viselni, amellyel szegényes viszonyok között éltek, fizetett szolgálat Talina mellett nem tarthattak. Így minden munka a derék árva kis szolgálóleány vállára szakadt. De azért sohasem panaszkodott.

Szeretett énekelni és ez a munka közben is mindig új erőt s kedvet adott neki. De mindennél nagyobb öröm és vigasz volt számára, ha Jézussal beszélhetett. Az ácsmester fia ugyan, amióta férfikorba lépett, nagyon visszavonultan élt, a gyermekekről azonban most sem féltkezett meg. Hetenkint egyszer kísértát a közeli liliomok-völgyébe és ott egy magános kősziklán ülve várta a hozzája siető gyermekeket. Ezeket a szombati napokat várta repeső szívvel egész héten át Talina is. Szépen megmosdatva, tiszta ruhába öltöztetve

vitte el Jézushoz a három gyermeket. Jézusnak mindig volt Talina számára is egy-egy szerető szava, amiből ő egész héten át erőt merithetett.

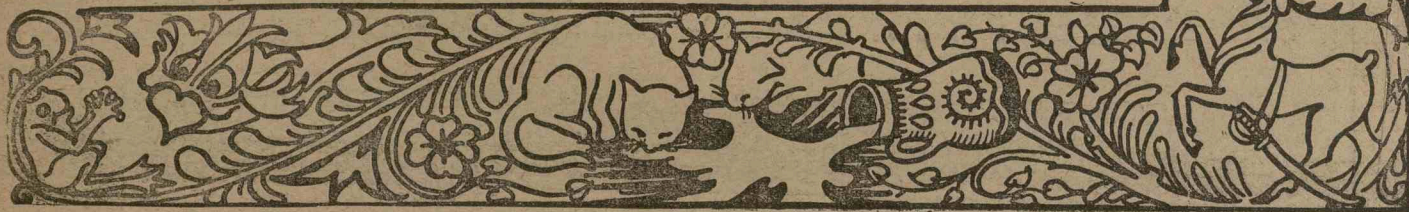
Elérkezett azonban az idő, hogy Jézusnak immár el kellett hagynia Názáretet. Jézus igyekezett megnyugtanni kis barátait, hogyha nem is fogják látni, azért velük marad és gondja lesz reájuk.

A nagyobbak, közöttük Talina is, nem tudtats az elválásba egykönnyen megnyugodni. Kérték Jézust, engedje meg, hogy vándorútjára elkísérjék.

— Ki fog majd szolgálni téged? Ki fog gondoskodni róla, hogy élelmed és tiszta ruhád legyen? — kérdezte Talina.

Jézus így felelt:

— Tekintsétek a mezők liliomait és az ég madarait. Ha a mennyei Atya eszének gondjukat viseli, szabad-e az ember fiának aggodalmaskodni? Ezért mondom néktek, keressétek először Isten országát és annak igazságát és amiben szükkölködtek, mind megadatik néktek.

— Úgy szeretném Isten országát megkeresni! — kiáltotta Talina. — Ha van, aki gondját viseli az ég madarainak s a mezők liliomainak is, szabad-e aggodalmaskodnom nénem és gyermekei miatt?

Jézus szomorúan mondta:

— Isten országát ne e világban keressed, mert az a lélekben van. És ne feledd, hogy minden, amit cselekedni fogsz e kisgyermekéért és testvéreidért, olyan, mintha énvelem cselekednéd. Így visel gondot Isten a gyámoltalanokra. Maradj hát helyeden és végezzed el híven, amit a mennyei Atya reád bízott.

Ez volt Talinának utolsó beszélgetése Jézussal. És ettől kezdve bármit is cselekedett nénye és a gyermekek szolgálatára, azt mind Jézusért, Jézus szolgálatára cselekedte. A dol azonban mintha megszakaadt volna benne, hiába próbált, nem tudott énekelni. Szomjas volt és szomját nem oltotta semmi. Igaz, hogy vízben is már napok óta nagy szátkiben voltak. Názáretnek egyetlen, ősrégi kútja kiapadóban volt és ha csak valami csoda nem történik, egészen víz nélkül maradnak.

Végülis kézenfogta a gyermekeket és elindult velük a liliomvölgybe. Útközben gyermekekkel találkozott, akik ugyancsak velük tartottak.

Ódaérve, nagy csodálkozva látták, hogy a magos kőszikla aljából, amelyen Jézus szokott üldögelni, bővizű forrás csörgedezik elő. Biztos medret is ásott már magának a virágos fűben és ezüst-pataként futott lefelé Názáretnek koldusnegyedébe.

— Most van legalább vizük szegényeknek, eleget szomjuhoztak — gondolta Talina. — És jut belőle a többi názáretinek is, nemcsak a gazdagoknak, akik így szárazság idején mind elvásárolják a vizet a szegények elől.

Talina letérdelt a forrás kútjához és szomjasan ivott a kristálytisztá vizből.

Hasonlóan ittak a forrásból a gyermekek is.

Hát erre, mint valami jeladásra, csengeni, bongani kezdett a forrás és körülötte minden. Közben Jézus édes, hívó szavát is hallani lehetett. A gyermekek megismerték és kacagva kiáltották:

— Jézus! Jézus! Itt vagy? Hol keressünk? — és fel-le futkározva a forrás két oldalán, keresni kezdték Jézust. A liliomos völgy egyszeriben megtelt a bujócskázó gyermekek kacajával.

Talina is részt vett a játékban. És akármerre fordult, a kősziklából, a földből, a bologató, üde nárciszokból és a csobbanó, csevegő patakból, mindenünnen Jézus szavának visszhangját hallotta.

Igy futottak vidám bujócskázás közben a patak két oldalán, míg csak le nem értek Názáret szélére, ahol a koldusok siralmas tanyája kezdődött. Talina csodálkozva látta, hogy a forrás útja elé itt valóságos gátakat emeltek, hogy Názáret felé ilymódon elzárják előle az utat. A kietlen, sivár pusztaság felé akarták terelni a számukra már fölösleges vizet.

A máskor alázatos, hajlotthátú koldusnépség meglátva Talinát és a gyermekeket, fenyegetőleg állt meg velük szemben. Még botokat is emeltek feljűk.

— Mit kerestek itt, a mi forrásunknál? —

kiáltották. — A mi oldalunkon fakadt s így fogunk van hozzá.

Talina első pillanatra megriadt a koldusok előtt, majd hirtelen erő szállotta meg és csengő hangon, bátran kiáltotta a koldussereg felé:

— Ó, ti balgák! hát nem tudjátok, hogy e forrás minden üdítő és gyógyító ereje sem képes csillapítani nyomoruságtokat, amíg lelketeket szomjuhozni engeditek?!

— Jézus! Jézus! — kiáltották a gyermekek a csillanó patakba.

Talina is a patakba nézett és az ott tükröződő, nevető gyermekarcok mögött egy pillanatra meglátta ő is Jézus arcát feléje mosolyogni.

— Jézusom! Hisz te vagy a forrás, ami után lelkeink szomjuhozik! — kiáltotta Talina elragadtatottan. És énekelni kezdte Dávid gyönyörű zsoltárát: — Mint a szép híves patakra a szarvas kívánczik...

Csodálatosan tiszta, zengő áradásként tört fel Talina szívéből az ének, magával sodorra lelkének minden vágyódását, szeretetét és mélységes áhítatát. S miközben zengve szállt a leány ajkáról az ének, vele együtt esobbanó vízceppel, zizzenő fűszálak, csengő nárciszok, liliomok s az egész völgy visszhangzó zenéje szárnyalt az ég felé. És magával ragadta Talina éneke nemcsak a gyermekeket, hanem a koldusokat is. Ellenállhatatlan erő sodorta őket mind közelebb, közelebb az éneklő kis sereghöz, úgy hogy a zsoltár utolsó sorait már együtt énekeltek.

Amikor végetért a zsoltár, a koldusok lehajoltak és olyan áhítattal ittak a patak vizéből, mintha Jézus itatta volna meg őket a tenyeréből. És amire újból felegyenesedtek, egészen más embereké lettek. Erősebben érezték magukat és a szívükből eltűnt minden bosszúvágy és gyűlölködés.

— Most megyünk és lebontjuk a gátat! — mondták. — Hadd vegye útját szabadon a patak, aminek forrását Isten adta, hogy meggyógyítsa a beteg emberi szíveket.

Talina hátalt szívet Istenhez emelve állt még ott egy darabig a gyermekek között és nézte a gátat lebontó embereket. A kis patak pedig, hogy bélyéitől megszabadult, sietve ásott medret magának, körülzárva egész Názáretet, a koldus vízköztől a gazdag adósszedő és főpapok házáig. Míg végülis a falucska egyetlen kútjának lett kiapadhatatlan táplálója.

— Jézusom, köszönöm, hogy megtanítottál rá, hol keressem meg Isten országát, — suttogta Talina a búcsúzó napba tekintve. — Ime, anélkül, hogy kötelességeim szűk köréből kiléptem volna, megérkeztem oda, ahová mások az egész világot bejárva sem jutnak el: Isten országának kapuja tárult a lelkekben előttem.

Majd a gyermekekkel együtt megindult Talina hazafelé. A koldusok tanyája mellett a kis patak partján haladtak. És amerre csak mentek, mindenütt örvendező, boldog emberekkel találkoztak.

— Új forrást küldött az Úr kiszáradt kútunkba! — mondták. — Nem fogunk szomjuhozni többé Názáretben!

Szövetkezet.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának gyűlése.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja XVIII. évi rendes közgyűlést Marosvásárhelyen tartotta meg. A közgyűlés jelentéseiből megállapítható, hogy a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége nemcsak gazdasági tényező, hanem népi öntudatot formáló munkaközösség is. A intézmény bebizonyította, hogy a legkisebb erők is komoly feladatok megoldására képesek, hogyha összefognak.

Jelenleg az Intézménynek 467 tagszövetkezete van. Ezek a szövetkezetek munkakörüket illetőleg hitelszövetkezetek, tejszövetkezetek és különböző feldolgozó és értékesítő szövetkezetek. Van az Intézetnek két főiskolás szövetkezete is az Alfa és a Méhkas. A népi munkák

felkarolása terén a Pitvar szakosztály fejt ki dicséretre méltó tevékenységet.

Az Intézménynek áldásos munkásságát dr. gróf Bethlen László vezérigazgató irányítja. Dr. gróf Bethlen László munkássága közben egy pillanatra sem felejt el, hogy munkája nem csak a számok világában folyik, hanem annak nagy népnevelő jelentősége van. A vezérigazgató mellett a kifejtett eredményes munkásságért minden dicséret megilleti a Szövetség kipróbált tisztikarát és vezetőségét.

Örömmel állapítottuk meg ezeket, annál is inkább, mert a mai nehéz gazdasági viszonyok között kétszeres érdem illet minden intézményt és a vezetőket, ha eredményes munkát tudnak kifejezni.

Mit tegyünk a keveréktrágyába?

A kert legolcsóbb és legértékesebb trágyája a keveréktrágya. Ezzel nemcsak minden növényi tápláló anyagot, hanem egyben a föld tápláló értékét emelő talajbaktériumok jelenlétét biztosító szerves anyagokat is belevisszük a talajba. Ezért ennek a trágyának az értéke megkívánja, hogy előállítására megfelelő gondossággal történjen. A kitűnő természetes trágyaként használt és a kert félreeső helyén készített keveréktrágyaföld tápláló értéke azonban a beléje került anyagoktól függ. A nem abba való, bajt, sőt kárt okozhat. A keveréktrágyaföld készítése céljából összehordott falomra való az apró háziállatok trágyája, a konyhahulladék, a kert növényi eredetű hulladékai, korom, fahamu, állati részek, csontok, vér, utca és udvar söpredéke, a trágyalé, korom. Nem való a keveréktrágyalé készítésére szolgáló halomba a beteg (gombák vagy rovaroktól fertőzött) növényrészek, felmagzott (érett magvak), gaznövények, üveg-, cserép-, drót-, bádognarabok, vegyszerek maradványai. A beteg növények, vagy ezek részeinek, valamint a felmagzott növényeknek elégetése után visszamaradó hamu, azonban már a keveréktrágyahalomba tehető. A keveréktrágyahalmon nem szabad — amint azt sok helyen látjuk, — tőköt, vagy másféle növényeket termesztetni; azon gaznövényeket meghagyni. Ezek ugyanis a keveréktrágyában levő táplálékanyagokat abból

kivonják s így abban, amikor az trágyagyanánt alkalmazásba jut, már kevés táplálékanyag van. Évenként egyszer történő átforgatás után a jó keveréktrágyahalom három év múltán kitűnő trágyát szolgáltat.

Juliusban lesz a mezőgazdasági adók összeírása.

A mezőgazdasági adókat újból fogják megállapítani. Az összeírást július hónapban hajtják végre.

A kormány megtiltotta a búza kivitelét.

A kormány gazdasági tanácsa Tarescu miniszterelnöknek elnöklése alatt ülést tartott. A kormány az illetékes minisztériumok előterjesztése után elhatározta, hogy megszünteti a búzakivitelét. A kiszállítás alatt levő készletekre a rendelkezés nem vonatkozik, ugyancsak érvényben maradnak a megkötött szerződések is.

Megállapították a paszuly árát.

Az állandó áremelkedések miatt a kormány a paszuly árát maximálta. A paszuly ára a nagykereskedőnél különként 16, a kiskereskedőnél 18 lej.

Összeírják a gabonakereskedők búzakészleteit.

A kormány elrendelte, hogy a terménykereskedők május hónap elejéig kötelesek jelentést tenni arról, hogy mekkora búzakészletek felett rendelkeznek. A bejelentők fel kell, hogy tüntessék a vételárat. A rendelet kimondja, hogy a kereskedők belföldi vevőiket ki kell, hogy szolgálják.

Maximális árak.

A kormány elhatározta, hogy a fogyasztási cikkek árának drágulását minden módon megakadályozza. Ezzel kapcsolatban minden valószínűség szerint egyes elsőrendű szükségleti cikkek árát maximálni fogják. Megállapítható, hogy a kormány tervbe vett intézkedésének jóhatása máris mutatkozik egyes cikkeknel.

Fenyőszurkot

minden mennyiségben vásárol

„TRIUMF” S. A. CLUJ

Calea Regele Carol II, No. 118.

Amikor egy megszállás nem sikerült.

A háborus felek újságjaiban sokat írnak arról: vajon a Dánia és Norvégia német megszállása milyen haszonnal jár a hadviselőkre nézve? A németek hangsúlyozzák, hogy Norvégia megszállásával a háborút Anglia közvetlen közelébe vitték s így ezentúl, könnyebben támadhatják ellenfelüket. Az angolok viszont az új német lépést hibának tekintik Németország részéről. Norvégia ugyanazt a szerepet fogja játszani — mondják az angolok — mint ezelőtt 130 egynehány esztendővel Spanyolország. Amint akkor Spanyolország megszállása végzetes volt Napoleon francia császárra, úgy most Norvégia megszállása is hasonló hatású lesz Németországra.

Hogy is történt ez a sokat emlegetett Spanyolország francia megszállása?

— Ezelőtt 132 esztendővel a franciák császára Napoleon volt. Egy félig olasz ügyvéd családjából került a francia trónra. Pályáját mint tűzérképlár kezdte a francia hadseregben. Nagy tehetségével csakhamar kitűnt s 36 éves korában a franciák császárrá választották. Ezzel akarták meghálálni azt a sok győzelmet, melyet Napoleon a franciák ellenségei felett aratott.

Franciaországnak akkor Anglia volt a legelső ellensége. Anglia ugyanis féltette saját érdekeit az akkori Franciaországtól. Mert abban az időben, mikor Napoleon a franciák császára lett, Franciaország óriási birodalom volt. A franciák sok háborút viseltek más európai népek ellen s mivel e háborúkban győztek, nagy területekkel nagyobbították Franciaországot. Napoleon egy akkora birodalom császára volt, mely magában foglalta Belgiumot, Hollandiát, Németország nyugati részét, Olaszország felső részét, később egész Olaszországot és a mai Jugoszlávia tengerparti területeit. Európa legnagyobb része felett a franciák uralkodtak, vagy pedig olyan uralkodók, akik hűséget fogadtak a francia császárnak.

Ez az óriási francia hatalom azzal fenyegette az angolokat, hogy elveszítik európai befolyásukat. Mivel jövedelmük nagy része az európai államokkal való kereskedelemről származott, fontos volt számukra az, hogy ezt a kereskedelmet ne zavarják meg. Franciaország azonban éppen erre törekedett. Miután Napoleon több ütközetben leverte az angolok szövetségeseit, elhatározta, hogy döntő csapást mér Angliára; Angliát azonban csak az európai kereskedelem akadályozásával gyengíthette meg. Tengeren ugyanis nem mérkőzhetett az angolokkal, mert az angol hajóhad a francia hajókat Trafalgar tengeri öböl mellett megsemmisítette. Így Napoleon azzal akarta sújtani Angliát, hogy az angol kereskedelmet Európában eltiltotta. Mivel pedig Európa nagy része felett ő uralkodott, szigorúan ellenőrizte ennek a tilalomnak betartását. Ha valamelyik országban

nem tartották be rendelkezését és az angoloktól árukat vásároltak, Napoleon azonnal megszállotta az illető országot. Uralkodóját letette trónjáról és valamelyik testvérét, vagy bizalmas emberét helyezte oda.

Igy került sor 1808-ban Spanyolország megszállására. Spanyolország addig barátságban volt Franciaországgal és a spanyol hajók együtt harcoltak a franciákkal az angolok ellen. De Napoleon egészen meg akarta szerezni magának Spanyolországot. Ennek királya veszekedett a fiával, mert a spanyol királyfi már maga szeretett volna uralkodni édesapja helyett. Napoleont kérték fel, hogy tegyen igazságot a veszekedő apa és fia között. Napoleon erre mindkettőt lemondatta a spanyol trónról és az ország élére saját testvérét állította, mint spanyol királyt. Mivel pedig a spanyolok nem akarták Napoleon testvérét királyuknak elismerni, a francia császár egész Spanyolországot megszállotta és fegyveres erővel kényszerítette akaratának elfogadására.

Amde a spanyolokat mélységesen felháborította országuk megszállása. Titokban fegyverkeztek és mikor Napoleon hadainak egy részét kivonta Spanyolországból, az ott hagyott franciákat megtámadták. Csakhamar egész Spanyolország talpraállott és a francia királyt hadseregével együtt kikergették országukból.

Napoleon most már tekintélyének megmentéséért is erőszakolta a spanyol vállalkozást. Nagy hadsereg élén vitte vissza bátyját a spanyol trónra. Ennek a hadseregnek a spanyolok aig állottak ellent. Mikor azonban Napoleon visszavonult és bátyját erős katonaság védelme alatt Madridban hagyta, a spanyolok újra talpraállottak. Megrohanták a spanyolországi francia sereget és vezérével együtt elfogták. Napoleon testvéreinek pedig újra menekülnie kellett. A francia császár hiába küldte legjobb hadvezéreit Spanyolországba: itt nem boldogultak. Az angolok pedig minden erejükkel támogatták a spanyolokat. Végül két esztendei küzdelem után a spanyolok és angolok együttesen kiszorították az utolsó francia csapatokat is Spanyolországból.

Spanyolország francia megszállása tehát nem sikerült. Sőt ez a megszállás indította meg azokat az eseményeket, melyek a francia nagyhatalom bukására vezettek. Európa népei bátorságra kaptak a spanyol példán. Addig a francia hadsereg győzhetetlennek látszott. A spanyolok megmutatták, hogy le lehet győzni. Attól kezdve más népek is hozzáfogtak a francia uralom elleni készülődéshez. Németek, olaszok, osztrákok, hollandok, belgák titokban lázasán várták a pillanatot, mikor nyíltan lerázhathatják magukról a gyűlölt francia uralmat. Ez a pillanat is elérkezett, mikor Napoleon poroszországi hadjárata nem sikerült. Az európai népek összefogtak Napoleon ellen és visszaszerezték szabadságukat.

MULATÁTO

Dalok.

AZ A KIS HÁZ...

*Erdélyország minden hegye de magas!
Hegyek között folyik az Olt s a Maros.
Csendes vizük néha-néha megárad,
S körülzár egy dombon épült kis házat.*

*Az a kis ház! Cserepcs a teteje.
Benne lakik a leányok eleje.
Hogyha tenger venné körül se bánám:
Az utat én oda csak megtalálnám!*

HIRES ALMA A PÁRIS...

*Marosszéken híres alma a páris,
Híres ám a marosszéki kis lány is!
Olyan piros gömbölyű két orcaja,
Mint a kertjük híres páris alniája.*

*Marosszéken átalfolyik a Maros,
Marosszéki legény kedve de hangos!
Hogyne volna dalos hangos a kedve:
Mikor marosszéki lány a kedvese.*

L. Ady Mariska.

Hazafelé.

Szét vagyunk szóródva az ország minden tájára. A székely mindenhol ott van a városokban, ahol munkát és megélhetést lehet találni, cselédek, szolgák, napszámosok, kocsisok. A társadalom legalsó rétegébe szorulnak, mihelyt szülőföldjüket el kell hagyniok, de ez nem keseríti el őket, vigak, tréfásak, szinte örömmel viselik ezt a sorsot.

Ezeken gondolkozom, míg a társasgépkocsi indulására várok, de rövidesen arról kell meggyőződnöm, hogy hazafelé menni még nagyobb öröm, mint eljönni otthonról. Mert a székely leányok és legények, akik a kocsi feltelepedtek nagy átalvetőikkel és kosaraikkal, csattannak szét a jókedvtől.

— Szervusz Amáli, szervusztok, szervusztok! — kiabálnak ki az útítársak és verik az ablakot, amikor a kocsi nagy zökkenéssel végre megindul. A következő percben már a járda szélén maradtakat is elfelejtik, nem tudják, hova legyenek el a kicsi helyen a nagy örömtől. Az egyik hirtelen kinéz az ablakon és megszólal:

— Na, mindjárt meglátom az emeletemet.

A többi ezen is felvidul és nem hagyja válasz nélkül.

— Még most is avval törödsz? Hagyd a fenébe azt az emeletet.

Ahogy a sarkon befordul a gépkocsi, padok vannak az út mentén s az egyikén ott ül fehér harisnyában, fényes csizmában és szétterpesztett lábakkal magánosan egy legény. A hazamenő leányok neki is integetnek, nem minden huncfutság nélkül:

— Szervusz tündér! — A másik nyomban megjegyzi: — Várja a tubicáját.

Miután így ebben megállapodtak, már nem törődnek a legénnyel, aki úgy tett, hogy észre sem vette őket. Az emeletes most hirtelen felemelkedik egy nagy ház előtt és kifelé mutat, mintha a többi nem tudná:

— Na, itt van az emeletem. Három esztendeig mászkáltam rajta.

Rendőr szalutál az elrobogó kocsi mellett s az emeletesnek erről is kellemetlen emlékek jutnak eszébe. Meg is mondja mindjárt, ahogy visszapillant.

— Ez a rendőr annyit veszekedett velem, örökké meg akart fogni vasárnap.

A város hátramarad a kellemetlen emlékü rendőrökkel és emeletekkel együtt s helyettük zöld búzátáblák sorakoznak az út két oldalán... A fiatalok az ablakra tolnak, ó mindegyik látni akarja ezt. Milyen nagy már a vetés, a rozs mindjárt kalászáat hánnya! A szemük felesillan, arcuk szinte kipirul a gyönyörködésben, pedig ez a sok szép tábla mind a másé, nem az övék. Az egyik csendesen megjegyzi:

— Otthon észre még nincs ekkora.

— Nincs biza.

Hallgatnak, visszatelepednek, mintha azon bánkodnának, hogy otthon még a föld is szegényebb, gyengébben működik, mint máshol. Végre egy zöldkalapos legény, mintegy vigasztalásul megszólal:

— Három holdat vettem a keresetemből. Eddig kifizette otthon Ágnis néném. Még februárban hazaküldtem volt a pénzt.

— Nekem volt elég bajom — mondja mellette egy leány, — nem hogy földet vegyek. Amióta apám meghalt, reánk tekintett a jóisten a sok adóssággal.

Már panaszosra fordulna a jókedv, mihelyt a szülőfalu élete közelebb sodródik, ha az emeletes nem kezdene hirtelen keresgélni a kezeügyébe eső kicsi táskában.

— Na mia az, mit vesztöttél el?

— Ott felejtettem a nagyságánál a kicsi ollót.

— Ezért nézhetted úgy az emeletet — kacagnak a többiek. A leány, aki a zöldkalapos legény ölében ül, a fejét csóválja, ő is bánkodik erősen a kicsi olló miatt.

— Mind mondtam, te Juli, nézz széjjel, nincs-e ott valami. De mind a nagyságának a kezit csókoltad, mintha olyan vénasszonyt nem láttál volna soha.

— Hadd el, jó asszony volt. Tán elküldi valakitől. Amálinak megirom, menjen érte.

Ebben megnyugszanak s kevés idő múlva már énekel az egész társaság. A zsufoolt kocsi el-elakadzik a kaestaringós nóták útja. amely az erdők

és mezők szabad vidékéhez van szokva. De a hazafelé menő cselédek annál inkább, annál lelkesebben fuják, mitha körülöttük nem volna senki idegen, vig-ságukban övék az egész világ.

De a kislány azt feleli reája...

Inkább leszek a báró úr babája...

Ezt ismételtetik sokszor egymásután, nem tudhatom megérteni, hogy miért szeretik annyira éppen ezt az éneket, amelyikben arról van szó, hogy a szegény falusi legényt szívesen cserben hagyja a babája az urakért. Ők tudják bizonyára, gondolom és csak nézem őket, a városi élettől megfogyadt és elszintelenedett arcukat. Sokáig azonban nem hagynak elmélkedni, mert a zöldkalapos legény odaszól az ölében ülő lánynak, akinek hangja mindegyre elkalandozik a helyes útról és azt mondja tréfásan:

— Nem úgy van, te.

— Hát hogy?

— Jól.

Ezen a rövid és igaz feleleten mindnyájan kacagnak, még a koesi többi utasai is. A tetszéssel felbátorodva újabb nótákba fognak, míg egyszer a kalauz, aki csak akkor szólal meg magyarul, ha rendet kell csinálni, hátrafordul és azt mondja, mintha már sokat beszélt volna.

— Legyen elég már. Az autóban nem szabad énekelni.

Erre el is hallgatnak az énekesek és egymásra pillogtatnak, mintha előre tudták volna, hogy ez lesz a vége. S hogy a szigorú tilalom ne vegye egészen ki a kedvüket, amikor már hallgattak egy darabig, megszólal a leány a legény ölében:

— Én úgy megkimélem anyósomat, amikor lesz, hogy még a legnagyobb hidegben sem eresztem a fűtőhöz.

Kitör a kacagás, mert úgy veszik, hogy ez egy kicsit válasz a kalauznak és tekintgetnek is feléje, mint akik értik egymást. A kalauz azonban háttal ül a Juli, az emeletes, másfelé tereli az értelmet, hogy a legénnyel is tréfálhasson.

— Na Mihály, ezért foghatod az ölödben! — Aztán a leány felé fordul. — Megmondom a Mihály anyjának, hogy bánál vele, ha ő lenne az anyósod.

A leány rándít egyet a vállán s lehuzódik a Mihály melléhez.

— Nem is kell, hogy ereszem, a vén ugyanis oda megy a fűtőhöz.

Ez is igaz s már otthon érzem magam, ha a koesi nem közelednék is a végállomás felé. Az utasok a csomagjaik után kezdenek tekintgetni s a legény ölében ülő leány is elkapja az egyik táskát, mintha az jutott volna eszébe, hogy nem felejtette el ő is valamit? Ahogy felnyitja a födelét, balkezeiben két könyvet szorit, hogy a jobbikkal könnyebben keresgélhessen. Az egyik, a kisebbik a cselédkönyv, s én a nagyobbikat, a mutatósabb formájút kezdem nézni, hogy milyen szellemi táplálék szállítódik most haza a faluba! „Tul a szerelmen“ ez a címe a könyv-

nek s a nagysága bizonyosan megunta már, azért adta a cselédjének, aki most a babája ölében ülve, nagy gonddal viszi hazafelé. És mi van még a táskában? Hamarjában egy kékszinű fürdőtrikót látok, melltűt, fogkefét és habverőt, ami egyszerre eltűnik a fedél csattanására.

Mindnyájan leszállunk. Az emeletes Juli kétszer is megnézi a helyet, ahonnan felállott, hogy nem hagy-e ott valamit, mint a kicsi ollót a nagyságánál. Elindulnak a szekeret megkeresni, amely hazaviszi őket innen éppen már a falujukba. A legény, aki három hold földet vett a szolgálatjából, elveszi a leány átalvetőjét és egymásmellett haladnak, a leány pedig a kicsi uras táskát cipeli fürgén, benne a „Tul a szerelmen“-t és a fürdőtrikót, pedig még úgy látom, hogy innen vannak a szerelmen. Amint távolodnak és eszembe jut, hogy talán soha sem találkoztunk többé, azt szeretném tudni, vajjon egymásé lesznek-e? Leghátul baktat kedvetlenül az adósságai miatt bánkódó és az emeletes Juli, aki most, hogy már szinte itthon van, még jobban busul a kicsi olló miatt.

Ahogy utánuk nézek, nem tudom, mit érzek, örömet-e, vagy szomorúságot.

Bözödi György.

Visszatérés a magyar női viselethez.

Ujabban mind erősebbé válik az a mozgalom, amely a magyar női viseletnek a népies formák felhasználásával tért akar hódítani. Magyar női viselet bemutatókat rendeznek, bálokon a nők ilyen ruhákban jelennek meg és egyszerübb alakjában a mindennapi használatra is vissza akarják állítani a magyar női viseletet. Ezt a mozgalmat csak üdvözölni lehet, mert a magyar női viselet népies formái majd mindenütt eredeti szépséggel bírnak, egyes vidékeken (Kalotaszeg, Torockó, a Székelyföld) meg éppen az elgondolásnak és összetételnek olyan eredetiségét, a színeknek olyan megkapó, pompás változatát mutatják, amit a külföld is megbámul és értékel.

A magyar viselet a felsőbb osztályok körében bizony régen kiment a divatból. Csak ünnepélyes alkalmakkor felöltött diszruhává vált, azoknál, akiknek telt ilyenekre. De a népnél megmaradt a magyar viselet köznapiinak, ünneplőnek egyaránt. A magyar multba visszatekintve azt látjuk, hogy a magyar viselet felkarolása a XVIII. század utolsó évtizedében éledt újra és pedig akkor egyenesen, mint a nemzeti-ség egyik kifejezője jött ismét divatba. Akkor ez valószínűleg nemzeti ügy, nemzeti gond és kötelesség volt.

A francia-német műveltségnek térfoglalása Mária-Terézia alatt (1741—1780) a magyar nyelvvel együtt a magyar viseletet is háttérbe szorította. A vagyonosabbak, tehát kivált a főurak, Bécsben laktak, ahol élénk és pompázó udvari élet folyt s a nagyon elmaradott Pesttel szemben a nyugati fejlődés útjára lépett, már akkor elég nagy város a mulatsá-

gok és élvezetek minden fajtáját kínálta. A bécsi lakás elfeledtette az urakkal hazájukat. A II. József (1780—1790) halála utáni nemzeti lelkesedés azonban a nyelv mellett mint a nemzetiség egyik kifejezőjét a magyar divatot is felkarolta. „A párizsi lipántok helyett — írja Kazinczy emlékezéseiben — asszonyosságaink fekete csipkés kontyokat vevének fel, leányaink pártákat s derekaikat vállba szoríták s kötényt kötöttek“. Az 1790. évi követi utasítások többjében az a követelés is benne volt, hogy minden nemes csak magyar ruhában járjon, a nők is, mert a nemzeti jelleg a nyelv és a ruha fejezi ki. „A ruha és a nyelv formálja a nemzetet különös nemzeté“ — írja a Magyar Kurir című akkori hirlap. „Pesten voltanak — olvassuk ugyanitt — ezen a farsangon olyan bálak és mulatságos gyülekezetek, ahová csak egy idegen gallért is bé nem bocsátottanak, akárkié lett légyen az“.

A XIX. század elején tovább folytatódik a nemzeti viselet kultusza. Az 1825—1827-iki országgyűlésre a követek nagy része nejét és leányait is magával vitte Pozsonyba. Az országgyűlés megnyitáskor kétszáznál több magyar hölgy volt a karzaton, úgy ez alkalommal, mint a királyné koronázásán magyar ruhában. „A közvígalmakban a nemzeti zene, tánc és viselet uralkodóvá lett“. Az országgyűlésre az egész udvar lejött Bécsből Pozsonyba. Udvari bál volt a primási palotában s azon a meghívók szerint a hölgyeknek magyar ruhában, a férfiaknak magyar diszruhában kellett megjelenni. Az 1832. évi országgyűlés alatt az országgyűlési rendőrség jelentésében mégis kifogásolja a sok magyar ruhát, amely a nádor, a követek és a főrendek által rendezett sok táncmulatságon látható volt. Az 1839. év január havában tartott pesti kereskedelmi bálon a titkos rendőrség jelentése szerint mindenki magyar ruhát viselt. „A magyar divat mód nélkül magyarosítja a középosztályt“ — állapítja meg a jelentés. Az 1847—48. évi országgyűlés alkalmával is sok bál volt Pozsonyban, udvari bál is több s ezeken úgy a férfiak, mint a nők is nemzeti ruhában jelentek meg. Az 1848. február 10-én az országos ellenzéki kör által Pesten rendezett bálról is azt jelenti a titkos rendőrség a rendőr-miniszternek, hogy azon a meghívottak mind magyar ruhát viseltek.

Az akkori Vasárnapi Ujság 1857. február 1-ei száma írja: „Mult szerdán ment végbe a pesti jogászok által rendezett táncvigalmi ünnepély. A jelen volt férfiak alig észrevehető kivétellel mind „attilá“ban, a hölgyek kivétel nélkül magyar vállfüzőkben jelentek meg, kebleiken gyöngyoszorzával, a színes

ruhaderekak arany, ezüst csipkézettel vagy hattyuprémmel diszítve. Hajadonok fején gyöngyös pártá vagy virágokból font pártaidomu koszoru, a delnőkön ősi divatu konty, aranyesipkés magyar főkötő“. Annak az évnek, május-juniusában tett a császári pár körutat az országban, hogy a helyreállított rendről nyugalomról és — amint a külföldön hirdették — a nemzet „megelégedettségéről“ meggyőződjön. Ez alkalommal a főudvarmester körlevélben hívta fel főleg a főurakat, hogy nejeik az udvari fogadtatásnál magyar ruhában jelenjenek meg. Akkor már nem tekintették veszedelmesnek a magyar viseletet. Bach közel tíz évig tartott uralmának bukása után, 1859-től kezdve a magyar szóval, dallal, zenével és táncsal együtt a magyar viselet is általános lett és pedig Erdélyben is. A főnemesség is „beleugrott“ a magyar ruhába, a frakkok és krinolinok helyet, még a gyermekeket is magyar ruhába öltöztették. Az akkori lapok egyhangu megállapítása szerint: „A magyar nemzeti viselet egy idő óta, szivünk öröme, nagyon lábra kapott“.

A magyar viseletnek ez a felkarolása a mult század hatvanas éveinek végéig tartott, hogy azután megszűnjön. Mint a nemzetiség melletti tüntetésnek nem volt már az a szerepe, mint korábban, mert az alkotmányosság visszaállításával az egész közélet szabadsága és magyarsága is helyreállott. Nem kellett vele tüntetni, mert nem volt ki és mi ellen ehhez folyamodni. Egyszerűen kiment a divatból. Csak némely öregebbek ragaszkodtak hozzá köznapi formájában, leginkább férfiak, akiknek jól esett ez az öltözködésbeli szabadság is, hiszen nem is olyan régen tilalmas volt a magyar viselet.

Azt is felhozták a magyar női viselet mellett, hogy gazdaságosabb is, mert kevesebb ruhával lehet beérni, mint a nyugati izlés szerint öltözködő, aki minden évadban változó divat szeszélyeihez kénytelen alkalmazkodni. Kétségtelen, hogy ez a szempont is az új mozgalom mellett szól és nagyon kívánatos teszi, hogy az ennél több lelkes hivat szerezzen magának.

B. A.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Új könyvek.

Mael Ferenc új verseskönyve.

Mael Ferenc író neve nem ismeretlen olvasóink előtt, mert verseiből többször közöltünk lapunkban. Az ismert író verseit „Hinni kell” címen adta ki. A szép kis kötetben levő verseket nagy vallásos szellem hatja át és elárulják, hogy írójuk a hitből és a szeretetből meríti verseinek tárgyát. Mael Ferenc verseskönyvéhez az előszót P. Trefán Leonard írta.

Dr. Vathy Elek: Nevezetes anekdóták.

Ki ne akarna ma jóízűen nevetni, ebben a szomorú világban? Felejthetetlenül kedves, vidám órákat hoz bárkinek az életébe Vathy Elek adomás könyve, mely most jelent meg a „Magyar Nép könyvtára” 62. számaként. A tartalmas kis kötet több mint száz anekdótát tartalmaz. Különös értéket az ad neki, hogy a tréfák sorrendbe helyezve végigvezetik az olvasót az egész történelmen. A könyv négy fejezetre oszlik, melyeket rövid magyarázat vezet be. Az első fejezet, az ókor a régi rómaiakat és görögöket mutatja be. A nagy hősökkel és híres férfiakkal ismerkedünk meg közelebbről a tréfákon keresztül. A második rész a középkor. Ebben az európai történelemnek fordulóját látjuk és a magyar múlt nagyjai vonulnak el az adomákban előttünk. Az újkor fejezete a Mohács utáni eseményekből tevődik össze. A negyedik fejezet a legújabb kor története. Napoleon, Széchenyi, Kossuth, Deák Ferenc és a múlt századnak még számos nagynevű alakja lesz közelebbi ismerősünk az adomákon keresztül. A könyvnek az is lehetett volna a címe, hogy „Tréfas történelem”. Kidaóhivatalunk 20 lej befizetése esetén bárkinek megküldi a Nevezetes anekdótákat.

Tenger — repülés — színház. Olaszországi élményeiről ír érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb legújabb számában Lánca Margit, a Nemzeti Színház művésznője.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. F. Eremiáni (Nyárádszentimre), D. Gy. Filpusul Mic (Kisfűlöpös), R. R. Beliu (Bél), B. D. Ialaceni (Énlaka).

Előfizetőinkhez! Megbízottaink a következő megyékben levő hátralekövő előfizetőinket keresik fel. Kóvats Endre Szatmár megyét és Szolnokdoboka megyének magyarlaposi járását. Torók István Kolozs megyének bánffyuhnyadi és gyalui járásait. Tóth Imre Bihar megye nagyszalontai, belényesi és részben központi járásait, míg Vinczeffy Sándor Háromszék megye kézdivásárhelyi járását keresi fel. Felkérjük azon előfizetőinket, akik a fentemlített körzetekben laknak, szíveskedjenek hátralekövőiket, valamint f. évi díjat kifizetni megbízottainknak, szabályszerű nyugta ellenében. Ismételtlen figyelmünket azon hátralekövőket, akiknek közelebbről postautalványon felszólítást küldtünk, szíveskedjenek a feltüntetett összeget rövid időn belül beküldeni kiadóhivatalunkhoz, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk részükre lapunk küldését megszüntetni.

FELHÍVÁS! Utóbbi időben előfordult, hogy egyes községeknek a postahivatala megváltozott. Erről mi nem szerezhetünk minden esetben tudomást és a régi postahivatalt tüntettük fel az előfizetőknek küldött lappéldányon,

mint utolsó postát. Ebből kifolyólag a lap kézbesítése körül késedelem történt. Ezért felkérjük azon előfizetőinket, akiknek községében a postahivatal megváltozott és a címükre küldött lappéldányon a régi postahivatal szerepel, szíveskedjenek velünk közölni az új postahivatal nevét.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: M. I. I-né Vama (Vámfalu) 90, Cs. I. Tulghes-(Tölgyes) 150, R. R. (Beliu-(Bél) 150, M. S. Sighet-(Mármaros-sziget) 150, Gy. J. Micsa-(Micske) 143, Zs. A. Sintar-(Bükkhegy) 300, Sz. K. Sebis-(Borossebes) 150 Sz. A. Mihaileni-(Csíkszentmihály) 305 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Eladó, Mihaileni-(Szent-Mihály) határában, özv. Velits Károlyné tulajdonát képező, mintegy 17 hold erdőterület fával együtt. Mengeez és Demeterszeke erdőrészen, 1940. május 12-én nyilvános árverésen. Minden felvilágosítást nyújt: Dr. Fazakas Miklós ügyvéd. I. G. Duca-(Székelykeresztur), jud. Odorheiu.

Gazdatiszt, 45 éves, nőtlen, 4 gimnázium, gazdasági iskola végzettséggel, több évi gyakorlattal állást keres. Erdélyi János, Arpasel (Árpád), jud. Bihor.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 26-tól május 6-ig.

1500 kiállító. — Hét külföldi állam részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-tőzsde.

50%-os utazási kedvezmény.

Érvényes a MAV vonalain: odautazásra IV. 26—V. 16-ig, visszautazásra IV. 26—V. 16-ig, a CFR vonalain: a visszautazásra IV. 16—V. 11-ig.

Magyar vízum érvényes

román egyéni utlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján személyenként 2.50 Pengőért beszerezhető.

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Romániai Utazási Iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviselőinél. — A vásárigazolvány ára 120 Lei.

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej (orvosi tanácsokért 30 lej), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Többeknek. A direktermő szőlőkkel kapcsolatban lapunk előző számában is adtunk üzenetet. Egyébként, ha úgy látják, hogy serelem érte Önöket, ajánljuk, hogy forduljanak a pénzügyigazgatósághoz. A kérést szabályszerűen fel kell bélyegezni és lehetőleg a községi elöljárósággal, vagy a körjegyzőséggel láttamoztatni kell. Tudunk eseteket, hogy a házikertbe ültetett direktermő szőlőkre vonatkozó kérések kedvező elintézését nyertek.

G. Z. A tyukok tojáshozamának javulása nemcsak azokkal az okokkal áll kapcsolatban, amelyekről Ön levelében ír. Kétségtelen dolog ugyanis, hogy a tavaszi melegebb időjárás mellett a napsugaraknak is nagy hatásuk van a tojáshozam megjavítására. Hiszen mint írtunk is arról lapunkban, tojástermelő baromfigazdaságokban éjszaka is világítják a helyiségeket. Emellett utjabban nagyon vigyáznak arra, hogy a baromfiólakra nagy ablakokat helyezzenek. Azt tapasztalták, hogy minél nagyobb az ablak, annál többet tojnak a tyukok. A baromfiólra helyezett ablak nagysága és a tyukok tojáshozama között egyenes arány áll fenn.

R. I. Leírásából arra következtetünk, hogy szőlőtökéiben a nagy vagy kis faragó pille hernyója tett kárt. Ezt a kártevőt minden gyümölestermelő ismeri, mert gyakran okoz a gyümöl-

Idegess emberek hamar hálnak meg!

Észlelte Ön már a közeledő idegkimerültség jeleinek valamelyikét?

Könnyű ingerlékenység, lehangoltság, remegés a tagokban, nyugtalanság, szívdobogás, szédülés, féltékenység, álmatlanság, rossz álmok, érzéketlenség egyes testrészekben, ifjúság, túlzott ingerlékenység zajok, illatok miatt, vágyakozás kábítószerek, dohány, alkohol, tea, vagy kávé után, szempillarebbenés, vagy káprázás, vértódulások, elfogódás, szeszélyesség, az agy, vagy a beszéd rendszertelensége, különleges vágyódások, vagy idegenkedés. Amennyiben az idegesség ezen ismertető jelei közül valamelyik erősebben, vagy többen egyszerre jelentkeznek,

egy idegrendszer erősen meg van gyengülve és megerősítésre, illetve kezelésre szorul. Ne hagyja tehát ezt így tovább menni, mert esetleg komolyabb bajok, mint elmezavar, félrebeszélés és öntudatlan cselekvés lehetnek a következményei és nemsokára reá következnek a test összeroppanása és a korai elhalálozás. Egészen mindegy, honnan származik az Ön idegessége. Én felkérem arra, hogy írjon nekem. Én hajlandó vagyok Önnek **gratis és portómentesen egy egyszerű módszerrel szolgálni.**

mely az Ön részére kellemes meglepetés lesz. Ön valószínű, már sok pénzt adott ki különböző szerekre és legjobban esetben ezekkel csak egy átmeneti javulást érhetett el. Én biztosítom Önt, hogy én a helyes módszert az ideggyengeség leküzdésére ismerem.

Ezen módszerrel javulást idéz elő a hangulatában, életörömben, energiában és munkakedvében.

Már többen közölték velem, hogy módszerem után mintha újonnan születtek volna, úgy érzik magukat. — Ezt igazolják orvosi elismerő levelek is. És Önnek csak egy levelezőlapjába kerül. — Én küldök Önnek egy tanulságos könyvet teljesen díjmentesen.

Ha nem írna azonnal, akkor örítze meg a hirdetéstim!

Postsammetelle:
Ernst Pasternack, Berlin, SO.
Michaelkirchplatz 13. Abl. 704.

csőben kárt. A szőlőtökéiben nálunk aránylag ritkán figyelték meg. Franciaországban és Olaszországban azonban elég gyakori szőlőkártevő. A pille június végén, július elején rakja petéit a töké fejrepedéseibe. A peték száma 20—40 lehet, 14 nap múlva kelnek ki a kis hernyók és azután a kéreg alatt csatornát rágnak. A rágást folytatják egész szeptemberig, mikorra már majdnem a gesztig jutottak. Áttelelés után a rágást folytatják és most már a töké fás részébe hatolnak a rágott csatornák. Az ürüleket a hernyó kidobja és ez lesz az árulója is. A nyár végén második telelésre készül a hernyó, mely ekkor már nagy és a tökéfejen rág, vagy lehúzódik a gyökérnyakba. Ha egy-egy tökében sok a

hernyó és azt már keresztül-kasul rágnák, akkor a tökét elhagyják, hogy vagy egy másik tökébe, vagy gyümölesfába, lombos fába húzódjanak. Ha elég erős a töké, akkor az utolsó csatornát a töké felszínéig rágnak a hernyók, ott rágott törmelékkel gubó készítve, bebábozódnak. A szőlőtökét ott támadják meg ezek a hernyók, hol a szőlőben gyümölestak vannak, vagy a szőlő közelében szőlő, nyár, tölgy vagy fűzfák vannak, melyekben előszeretettel élnek a hernyók. A nagy faragó pille hernyói mindig többedmagukkal vannak egy-egy tökében, míg a kis faragó hernyója csak egyedül, de a vastagabb vesszőkbe is bele húzódik. Ha észrevesszük, ki kell vágni és el kell pusztítani.

APRÓSÁGOK TUDOMÁNY

Mese az aranyfonalról.

Igy kezdődött:

A királyfi házasodni készült. Vándorlegénynek öltözve bejárta az országot, hogy kedvére való feleséget találjon. Sokáig keresgélt hiába. Sok szép leányt látott, sok ügyeset, de egyik sem volt az igazi. Egyszer csak eljutott hozzá a híre egy okos leánynak, akiről mindenki csak jót tudott mondani. Persze, hogy kiváncsi lett reá a királyfi! Maga elé hivatta, próbára tette.

— 100 esztendő kenderem van a padlásán, lássuk, tudsz-e aranyfonalat csinálni belőle?

Bezárkózott erre az okos leány a házba és egy hét mulva tele volt aranyfonallal a szobája, csak úgy szikrázott rajta az ablakon beleselkedő napsugár.

Feleségül is vette a királyfi. Bezeg, jól járt, sohasem fogyott ki a házából az aranyfonal és boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

Csillogó szemű kis unokáknak így mesélgeti nagyanyó, de a felnőtteknek elárulom, hogy az okos leány boldogulásának az volt a titka, hogy nálánál szebben senki sem tudta megszapulni a kenderet.

Ha száz esztendő kenderfonalunk nem is hever a padlásán, a mai néhez időkben, mi is vágyódunk aranyfonal után. Magam is... n elég, aranszínű kenderet, ezüstös lenfonalat. Találtam csikosat, ereset, szürkét, olyat is, ami úgy szétment, mintha elégett volna. Láttam sok szépet is, olyankor apróra kikérdeztem, hogyan lesz a kenderszálból aranyfonal.

Egyszer csak megtaláltam a legszebbet és nem tudtam betelni a gyönyörűséggel. Meg is kértem a készítőjét, tanítson meg reá, hogy szapult meg olyan szép aranszínűre a kenderét.

Legközelebről erről fogok írni olvasóinknak.

Xántus Jánosné.

Okozhat-e földrengést az időjárás?

Az idei esztendő rendkívül sok természeti csapással sujtofta az emberiséget. A tudósokat sokat foglalkoztatja a kérdés, hogy mi okozta azt a sok pusztító földrengést, amelyekről lapunkban is megemlékeztünk. Ezzel kapcsolatban több komoly szakember annak a véleményének adott kifejezést, hogy a mostani földrengések szoros kapcsolatban állanak a napfoltok számának megsaporodásával, illetőleg az ebből származott különleges időjárási jelenségekkel. Lássuk, hogyan magyarázzák ezt a tudósok? A levegőnek sulya van és ennek a sulyának a nagyságát a légsulymérő mutatja. A légsulymérő mutatója esős idő alkalmával mindig kevesebbet, szép idő alkalmával pedig többet mutat. Ez a szám természetesen viszonylagos és csak megfelelő körülmények között vonható le ebből szabály. Kétségtelen dolog azonban, hogy a levegő sulya változik. A légsulymérőben higanyoszlop méri a levegő nyomásának nagyságát és a higanyoszlop egy milliméter beosztású fokozaton száll fel és alá. Jellemzésül, hogy milyen óriási sulykülönbséget jelent a földre nézve a levegőnyomás változása, közöljük a következő adatot. Ha a légsulymérő 1 milliméterrel magasabb nyomást mutat, ez azt jelenti, hogy a föld színének 1 négyzetkilométernyi területén a levegő sulya 13 és fél millió kilóval növekedett meg. Igen ám, de előfordulnak a barométer állás a légsulymérő állásában hirtelen bekövetkező 10 és 20 milliméternek megfelelő változások. Ilyen különbségeket főképpen zivatarok alkalmával lehet észlelni.

Ebből a megfigyelésből kiindulva kétségtelenül megállapítható, hogy a nagy sulykülönbséget, ami a Föld

színére nehezedik, különösen ott, ahol a földkéreg még fiatal gyűrődéseket mutat, földrengéseket válthat ki. A kutatók egyrésze határozottan állítja, hogy a törökországi földrengések alkalmával az előidéző okokban nagy szerep jutott a levegőnyomás szokatlan és hirtelen változásainak, amit némelyek a napfoltok számának megnövekedésével hoznak kapcsolatba.

Az elmondottak és az erre vonatkozó kutatások még nincsenek lezárva, mindenesetre az általunk elmondottak is igazolják, hogy a tudomány haladásával nagyon sok természeti jelenség keletkezése kerül egészen új megvilágításba.

Németországban nincs többé borbélytányér.

Németországban nagy mozgalom keretében gyűjtik össze a fémtárgyakat. A fémgyűjtéssel kapcsolatban a rézből készült borbélytányérokat is be kellett szolgáltatni. Így Németországban eltűnt a borbélyüzletek elől a jellegzetes réztányér.

Jól megfelelt.

— Ha apád látná, hogy milyen rossz vagy, megöszülne.

— Annak nagyon örülne az apám, mert teljesen kopasz.

Alumínium-ruha a legfrissebb női divat. A háborús anyaghiány elsősorban a szövetanyagok világába tört be. A német állami ruhaközpont ma már tengeri halak bőréből tervezet női ruhákat. Az angoloknál viszont egy King Morgan nevű mérnök az alumínium ruhát találta fel, amelyet most mutattak be egy londoni kiállításon. A ruha általános csodálatot keltett. Ilyen új technikai és divatbeli találmányokról számol be Toluai Világlapja legújabb száma.

TRANSILVÁNIA LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI
ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZOGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNYSZÁMOT
INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

Előfizetési díja
egész évre csak

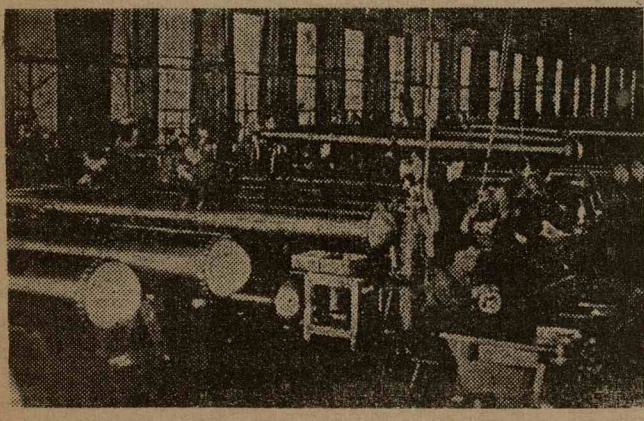
80⁰- lej

CLUJ (KOLOZSVÁR)
STR. BARON L. POP 5. SZÁM.

Képek a budapesti mezőgazdasági kiállitásról.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás nagy sikeréről már beszámoltunk. A kiállitásról két képet mutatunk be. Az egyik ötös fogatot, a másik pedig ebédet főző pásztorokat mutat be.

A tengeri háboru legveszedelmesebb fegyvere.

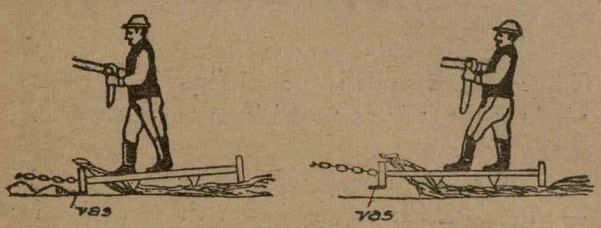
A tengeri háboruval kapcsolatban sokat irnak az újságok a torpedóról. A torpedó robbanóanyaggal töltött lövedék. A torpedó a csőből kilökve, a víz szine alatt, kis motor segítségével jut el a célpontig. A torpedó robbanásának hatása rendkívül erős. Egy torpedótalálat a legnagyobb páncélos hajót is harc képtelenné teheti. Képünkön egy német torpedó-gyár belsejét mutatjuk be.

zük a keretbe, hogy a keret hátsó része a vesszőnyaláhon csusszék. Arra kell vigyázni, hogy amikor hajtás közben a vakondok-turáshoz érünk, az eszközön a súlypontot előre kell helyezni, hogy a borona elvágja a vakondok-turást. Miután a borona eleje áthaladt a vakondok-turáson, azonnal hátralepünk, hogy a súlypont hátul legyen és a vesszőnyalábok jól eltudják egyengetni a földet.

Hogyan egyengetjük el a vakondok-turásokat?

Képünkön egyszerű eszközt mutatunk be a vakondok-turások elegyengetésére. Az eszköz tulajdonképpen egy gerendából, vagy szarufából összerótt keret, amelynek első

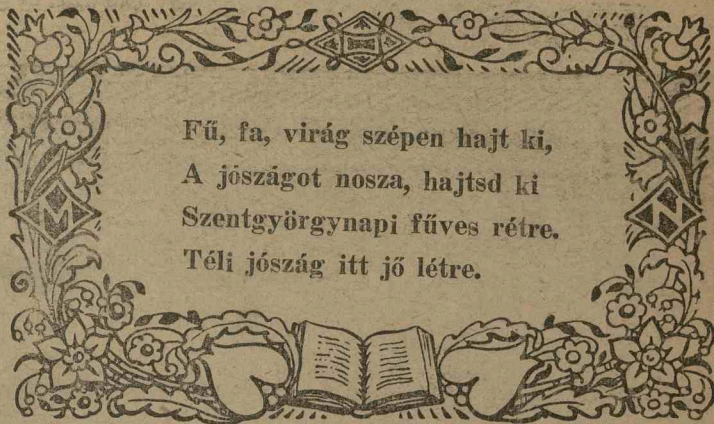
részére tenyérnyi széles ráfvasat erősítünk, hogy a vakondok-turásokat alapjukban elvágja. A vesszőt úgy helyez-

Az egészséges táplálkozás megakadályozza a fogak romlását.

Az orvosi kutatások során bebizonyosodott, hogy mindenféle fogbetegség kifejlődését legjobban azáltal akadályozzuk meg, ha a táplálkozásban betartjuk az egészségi szabályokat. Attól eltekintve, hogy a testnek megfelelő mennyiségű, kimondottan tápláló anyagot juttatunk, vigyáznunk kell arra, hogy a táplálékban mindig legyenek vitaminok és ásványi anyagok. Megállapították azt is, hogy a táplálékok helyes megválasztásánál, illetőleg sok vitamin és ásványi anyagok tartalma mellett a fogak ápolására is nagy gondot kell fordítani. Ezt annál inkább meg kell tenni, mert a szájüregben sok káros fertőző csira tanyázik. Ezek nemcsak fogbetegségeket, hanem fertőző betegségeket is okozhatnak.

A címzés helye:

STR. ELISABETA 6
KOLOSVÁR
CLUJ
tanár
DR. BALOGH ERNŐ urnak
1935.

Fű, fa, virág szépen hajt ki,
A jószágot nosza, hajtsd ki
Szentgyörgynapi füves rétre.
Téli jószág itt jó létre.

Miért véd az újságpapír a molyok ellen?

Általánosan alkalmazzák a moly elleni védekezésnek azt a módját, hogy a megvédendő ruhadarabokat újságpapírba csomagolják be. Az újságpapírba becsomagolt ruhadarabok valóban jól megvannak védve a molyok kártételétől, mégpedig kétféle okból. A jól bepakolt ruhadarabhoz ugyanis a moly nem tud hozzájutni. Másodszor pedig az újságpapírt kerüli a moly azért, mert a nyomdai festékek terpentinnel vannak készítve. A terpentin egyike a legjobb molyűző szereknek.

Vigyázz magadra!

Az elhagyott kútak és gödrök az udvaron és a mezőn könnyen halálos baleset okozóvá válhatnak. Ezért az elhagyott kútakat gondosan be kell fedni, vagy be kell tölni.

Hogyan vágjuk a friss kenyeret?

A friss kenyér fogyasztása sokszor okoz, különösen gyengébb gyomru embereknél, emésztési zavarokat, vagy betegséget. Ezért tehát leghelyesebb dolog, ha a kenyeret állott állapotban fogyasztjuk. A friss kenyér ugyanis, mint hogy sok vizet tartalmaz, nem tudja felvenni az emésztőnedveket. A több napos kenyér azért egészségesebb, mert jól át tudják járni az emésztőnedvek és könnyen feldolgozódik az emésztési folyamat alatt. Bizonyos azonban, hogy a friss kenyér jobbízű, mint az állott kenyér és sokan nagy előszeretettel fogyasztják. Ha ebből kifolyólag nem szarmazik egészségi hátrány, nem is lehet kifogást emelni ez ellen a szokás ellen.

A friss kenyeret nagyon rosszul lehet vágni, mert a legélesebb késsel sem tudunk sima vágási felületet nyerni. Ha azt akarjuk hogy a friss kenyér szépen legyen szeletelve, mielőtt hozzáfogunk a kenyér szeleteléséhez, a kést melegítsük meg. A megmelegített késsel a lágy kenyérből is nagyon szép szeleteket tudunk vágni.

Egy darabban.

Hazajött a székely a szántásból. Az asszony éppen akkor fésülte a haját s oda szól a feleségének:

- Anikó te, míg az ebéd készen lesz, átmegyek a zsidóhoz egy pohár borra.
- Menjen kied, menjen, csak aztán egybe jöjjön haza.
- Anikó te, hát mikor jöttem én darabokban haza?

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. nyomdája Cluj, Str. Baron L. Pop 5. — 5312